

Efter hvad der saaledes er anført, og under Hensyn til det i Ministeriets Skrivelse af 9de Februar 1910 udtalte, at Dr. phil. Hansens Honorar ved den af Konsistorium foreslaaede Forandring maatte udgaa af Universitetets Budget, hvor det er opført under Udgiftspost 1. d., og idet man endnu bemærker, at en Overførelse af Dr. Hansens Honorar til Univ. Udgiftspost 7. i al Fald i nogen Grad vilde give dette Honorar Karakteren af et Vederlag for et i Universitetets Tjeneste udført Arbejde, og derved betage Bevillingen den tiltænkte Hensigt at sætte Dr. Hansen i Stand til fri videnskabelig Virksomhed, skal man sluttelig tillade sig at henlede Opmærksomheden paa, at Dr. Hansens Honorar herefter rettest synes at maatte opføres under Finanslovens § 21 VI. A. 2.«

I Skrivelse af 1ste Marts udbad Ministeriet sig derefter en Udtalelse fra Konsistorium om, hvorledes dette stillede sig til Tanken om at søge den Dr. Hansen hidtil tillagte Lønning opført under Universitetets Udgiftspost 7 som nyt Litra. I Skrivelse af 3die Marts svarede Konsistorium, at det intet havde at erindre mod denne Tanke.

Under 5te April modtog Konsistorium derefter fra Ministeriet en saalydende Skrivelse:

»Under Henvisning til d'Hrr. Rektors og Professorers Skrivelse af 3die f. M. skal Ministeriet ikke undlade tjenstligst at meddele til behagelig Efterretning og videre Bekendtgørelse, at videnskabelig Medhjælper ved Universitetets zoologiske Museums 3die Afdeling Dr. phil. H. J. Hansen fra Begyndelsen af indeværende Maaned at regne løses fra sit nævnte Tjenesteforhold til Museet, samtidig med, at han bibeholder sin nuværende Lønning af 3,800 Kr. aarlig til fri videnskabelig Virksomhed.

Det tilføjes, at Ministeriet er sindet senere at søge den fornødne Hjemmel til, at den Dr. phil. Hansen hidtil tillagte Lønning opføres under Universitetets Udgiftspost 7 som nyt Litra som et ham til fri videnskabelig Virksomhed tilstaaet Beløb.«

Honoraret blev paa Tillægsbevillingsloven for 1910—11 overført til Universitetets Udgiftspost 7. u., jfr. Rigsdagstid. 1910—11, Till. B. Sp. 1645—46.

III. Forelæsninger, Øvelser og Eksaminer.

1. Immatrikulation.

I det akademiske Aar 1909—10 er uden Medvirkning fra Universitetets Side udkommet følgende Bestemmelser vedrørende Adgangen til Erhvervelse af akademisk Borgerret:

Kgl. Anordning af 31te December 1909 angaaende Studentereksamen for Privatister (Lovtidende 1909 A. Nr. 271 S. 1447—52), ved hvis § 8 blev bestemt, at de i kgl. Resolution af 16de Maj 1874, jfr. Ministeriets Bekendtgørelse af 22de Maj s. A., nævnte Tillægseksaminer for Erhvervelse af akademisk Borgerret uden Afgangseksamen skulde afholdes sidste Gang i Sommeren 1910.

Bekendtgørelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet af 5te Januar 1910 angaaende Studentereksamen for Privatister. (Lovtidende 1910 A. Nr. 2 S. 3—4.)

Kgl. Anordning af 29de Juni 1910 angaaende Adgang for dem, der have bestaaet Overgangsproven ved Kadetskolen eller ved Marinens Ingeniørolevskole eller Adgangsproven til Officersskolens næstældste Klasse, til at erhverve akademisk Borgerret i matematisk-naturvidenskabelig Retning ved Københavns Universitet (Lovtidende 1910 A. Nr. 165 S. 977—78), ved hvilken de ved kgl. Resolutioner af 16de Maj 1874 og 28de September 1904, jfr. Ministeriets Bekendtgørelser henholdsvis af 22de Maj 1874 og 29de September 1904, fastsatte Bestemmelser angaaende Erhvervelse af akademisk Borgerret, henholdsvis for Løjtnanter, der har bestaaet Afgangsproven fra Officersskolens yngste Klasse, og for Kadetter, som har bestaaet Overgangsproven fra yngste til ældste Klasse ved Kadetskolen, blev ophævet.

— Under Henblik paa, at den ved Lov om højere Almenskoler af 24de April 1903 § 9 indførte »Studentereksamen« ifølge samme Lovs § 20 første Gang afholdtes i Juni—Juli 1910, skal her anføres de for denne gældende Bestemmelser, jfr. dog om Privatisterne ovenfor.

Kgl. Anordning af 3die August 1906 angaaende Censuren og Karaktergivningen ved de højere Almenskolers forskellige Eksaminer. (Lovtidende 1906 A. Nr. 198 S. 683—85), jfr. *kgl. Anordning af 26de Juli 1909 angaaende Ændringer i Anordning af 3die August 1906* (Lovtidende 1909 A. Nr. 181 S. 1087).

Bekendtgørelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet af 1ste Oktober 1906 angaaende Eksamensordningen ved de højere Almenskolers forskellige Eksaminer (Lovtidende 1906 A. Nr. 235 S. 764—69), med en ved samme Ministeriums Bekendtgørelse af 4de December 1906 (Lovtidende 1906 A. Nr. 266 S. 859) fastsat Ændring.

Kgl. Anordning af 10de Juli 1909 angaaende Fordringerne ved og Eksamensopgivelserne til Studentereksamen (Lovtidende 1909 A. Nr. 176 S. 1075—82), jfr. herom tillige *kgl. Anordning af 1ste December 1906 angaaende Undervisningen i Gymnasiet* (Lovtidende 1906 A. Nr. 260 S. 826—37) og *Bekendtgørelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet af 4de December 1906 angaaende Undervisningen i Gymnasiet* (Lovtidende 1906 A. Nr. 265 S. 848—58).

— I Anledning af et fra Ministeriet til Konsistoriums Erklæring sendt Andragende fra St. Andreas Kollegiet i Ordrup om, at en ved dette virkende Lærer, der havde bestaaet Studentereksamen ved Gymnasiet i Bruchsal, men ikke var immatrikuleret ved noget fremmed Universitet, maatte blive immatrikuleret ved Københavns Universitet, indsendte Konsistorium under 26de Oktober 1909 en Erklæring af 22de September s. A. fra det filosofiske Fakultet, der anbefalede Andragendet, særlig af Hensyn til, at den paagældende skulde virke ved en dansk Skole. Konsistorium anbefalede under 26de Oktober ogsaa under Henvisning til den paagældendes særlig gode Karakterer ved Studentereksamen, at det ansøgte bevilgedes, med Tilføjende, at lignende Ansøgninger formentlig burde afgøres efter de for hvert enkelt Tilfælde foreliggende særlige Omstændigheder. Ved Skrivelse af 3die November 1909 meddelte Ministeriet derefter den ønskede Tilladelse.

— Samme Tilladelse blev ved Ministeriets 2de Skrivelser af 24de No-

vember 1909 meddelt en anden Lærer ved samme Kollegium, der havde bestaaet Studentereksamen ved Kaiser-Karls Gymnasiet i Aachen, og en Lærer ved den katholske Skole i Stenosgade i København, der havde bestaaet Studentereksamen ved Kaiserin-Augusta Gymnasiet i Coblenz, uagtet ingen af dem var immatrikuleret ved noget fremmed Universitet. Det filosofiske Fakultet havde i 2de Erklæringer af 1ste November anbefalet begge Andragender, idet det ansaa det for ønskeligt, at Lærerpladserne ved de katholske Lærestalter her i Landet efterhaanden besættes med Lærere, der har faaet Uddannelse ved Universitetet her, og Konsistorium havde i 2de Skrivelser af 19de November sluttet sig dertil.

— Under 4de Januar 1910 sendte Ministeriet til Konsistoriums Erklæring et Andragende fra en Seminarist, der havde bestaaet Tillægsprøven for Seminarister i Engelsk og Tysk og en partiel Prøve i Mathematik og Fysik ved den polytekniske Lærestalt og havde gennemgaaet Statens etaarige Lærerkursus i disse Fag, og som havde undervist først ved en Latin- og Realskole, senere ved en Mellemskole, om Tilladelse til at erhverve akademisk Borgerret uden først at have bestaaet Studentereksamen, for at kunne indstille sig til en Magisterkonferens i Mathematik. Under 7de Juni 1910 indsendte Konsistorium derefter to Erklæringer, af 10de Februar og 12te Maj, fra det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, og en Erklæring af 5te Marts fra det filosofiske Fakultet.

Det matematisk-naturvidenskabelige Fakultets Erklæring af 10de Februar var saalydende:

»Ved Tilbagesendelsen af det med Konsistoriums Skrivelse af 6te Januar d. A. modtagne Andragende fra Kommunalærer N. N. skal Fakultetet meddele, at det kan anbefale, at der gives Ansøgeren Tilladelse til at indstille sig til Magisterkonferens i Mathematik. Ud over, hvad der fremgaar af Ansøgningen, er det oplyst, at N. N. har bestaaet Tillægsprøve i Tysk med mg ÷, i Engelsk med g, samt — efter Udtalelse af Professor N. Nielsen — at han har saadanne Kundskaber i Fransk og Latin, at han har kunnet benytte Faglitteraturen i disse Sprog. Dette i Forbindelse med, at Ansøgeren har taget partiel Eksamen i Mathematik ved polyteknisk Lærestalt (Pensum som ved 1ste Del af polyteknisk Eksamen for Mekanikere og Ingeniører), samt Ansøgerens Virksomhed først ved en Latin- og Realskole, senere ved en Mellemskole er de væsentlige Motiver til, at Fakultetet anbefaler, at der gives Ansøgeren en Tilladelse, som den nævnte, uden at han — der i April vil fylde 44 Aar — underkaster sig Tillægsprøver af nogen Art.«

Det filosofiske Fakultets Erklæring af 5te Marts var saalydende:

»Konsistorium har udbedt sig (ved Skrivelse af 18de Februar) Fakultetets Ytringer om et Andragende fra Kommunalærer N. N. om ad anden Vej end den sædvanlige at erhverve sig akademisk Borgerret ved Universitetet.

Denne anden Vej viser sig at være den: ved ministeriel Dispensation at fritages for at underkaste sig de fornødne Tillægsprøver. Fakultetet beklager at maatte stille sig paa en anden Maade end det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet og alvorlig fraraade, at der gives en saadan Dispensation. Fakultetet kan ikke erkende, at en saadan Sammenstyknings

af Eksaminer eller en saadan Kundskabssum, der naas ved over et længere Tidsrum af Aar at skaffe en hel Del Kultur, virkelig kan veje op mod Studentereksamen, i hvilken dog de forskellige Faggrupper støtter hverandre til dybere Indtrængen. Og selv om Fakultetet vilde tage et muligt Hensyn til Ansøgerens Alder og Formaal, og selv om man med det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet er enig i, at Andrageren ikke kan fritages for at tage Filosoficum, saa maa Fakultetet fastholde, at der in casu ikke er den Sammenhæng mellem de forskellige Prøver, at de giver en samlet humanistisk Dannelse, saa meget mindre, som her netop i høj Grad savnes Kundskaber, der kan give Garanti for humanistisk og almindelig litterær Dannelse.

Der er intet Præcedens for at skabe Studenter ad denne Vej, og der kunde derved gives et meget farligt Præcedens. Det vilde ogsaa være besynderligt, om man samtidig med, at man traf en Ordning, hvorved Seminarister ved Tillægsprøver kunde faa lettere Adgang til Universitetet, vilde aabne en Mulighed for ad endnu lettere Vej at naa dette Maal. Fakultetet øjner her en Fare og det maa derfor bestemt fraraade, at Universitetet anbefaler Andragendet.«

Det matematisk-naturvidenskabelige Fakultets Erklæring af 12te Maj var saalydende:

»Ved Tilbagesendelsen af de med Konsistoriums Skrivelse af 18de Marts 1910 følgende Bilag skal Fakultetet udtale, at det vedblivende mener, at man uden Betænkelse med Hensyn til Konsekvenserne kan give Kommunelærer N. N. den søgte Tilladelse til at indstille sig til Magisterkonferens i Matematik, idet Hr. N. N. ved Prøver paa den polytekniske Lærestanstalt har dokumenteret omfattende Kundskaber i Matematik og Fysik og ved Studier har vist sig i Besiddelse af den Modenhed og de Forkundskaber, der udkræves for at benytte Universitetets Undervisning. Fakultetet skal udtale Ønsket om, at der, hvis dets Indstilling ikke følges, maa blive taget et effektivt Hensyn til Ansøgerens ovenfor anførte Kvalifikationer ved Ordningen af en eventuel Tillægsprøve for ham.«

Konsistorium sluttede sig under 7de Juni til det filosofiske Fakultets Erklæring. Ministeriets Afgørelse, hvorved det tillodes Ansøgeren at underkaste sig Studentereksamen efter den matematisk-naturvidenskabelige Linie i Henhold til kgl. Anordning 31te December 1909 § 4 med Fritagelse for Prøve i Dansk (mundtlig og skriftlig), Historie, Geografi og Naturhistorie, Naturlære og Matematik, er ikke meddelt Universitetet.

— Angaaende en almindelig Adgang for Seminarister til Lempelser ved Studentereksamen og de i den Anledning førte Forhandlinger mellem Ministeriet og Universitetet vil Meddelelse blive givet i næste Hæfte af Aarbogen. Inden en saadan Ordning i Juni-Juli Eksamenstermin 1912 traadte i Kraft, er der af Ministeriet i Aarene 1910 og 1911 uden Universitetets Medvirkning i et stort Antal Tilfælde tilstaaet Seminarister Lempelser ved Studentereksamen, væsentlig af samme Art og Omfang som de ved den paa-gældende Ordning indførte.

2. Den filosofiske Prøve.

Ved Skrivelse af 28de September 1909 meddelte Ministeriet en Student fra 1909, der havde ansøgt om Tilladelse til at indstille sig til Prøven i December 1909, at det ansøgte ikke kunde bevilges. Ligeledes afslog Ministeriet under s. D. et tilsvarende Andragende fra en Student, der af Hensyn til Paabegyndelsen af en praktisk Uddannelse havde ansøgt om Tilladelse til at indstille sig i December 1909, subsidiært i Marts 1910. Intet af de to Andragender var anbefalet af Fakultetet.

— Under 11te Oktober 1909 meddelte Ministeriet efter Fakultetets Indstilling en Exam. polyt. Tilladelse til at indstille sig til Prøven i Sommeren 1910 under Betingelse af, at han, forinden Prøven aflagdes, forelagde Fakultetet Bevis for, at han havde bestaaet den i Bekendtgørelse af 22de Maj 1874 omhandlede 1ste Tillægsprøve for polytekniske Eksaminander, som ønsker at erhverve akademisk Borgerret.

— Under 3die Marts 1910 meddelte Ministeriet efter Fakultetets Indstilling en Kommunelærer (Seminarist) Tilladelse til at indstille sig til Prøven i Sommeren 1910 under Betingelse af, at han, forinden Prøven aflagdes, forelagde Fakultetet Bevis for, at han havde bestaaet den Tillægsprøve i Fransk efter Reglerne i Bekendtgørelse af 22de Marts 1874, der ifølge Ministeriets Skrivelse af 22de Februar 1910 vilde give ham samme Ret som Studentereksamen.

— Under 25de April 1910 meddelte Ministeriet to polytekniske Studerende, der havde ansøgt om Tilladelse til at indstille sig til Prøven i Sommeren 1910 umiddelbart efter, at de eventuelt havde bestaaet Studentereksamen, at det ansøgte ikke kunde bevilges. Samme Afslag blev ved Ministeriets Skrivelse af 6te Maj 1910 givet en tredie polyteknisk Studerende paa et tilsvarende Andragende. Intet af de tre Andragender var anbefalet af Fakultetet.

— I Henhold til den ved Ministeriets Skrivelse af 27de April 1886 givne Bemyndigelse for Fakultetet, jfr. Aarvog 1885—86 S. 49, blev det tilladt 12 Studenter fra 1909 paa Grund af Indkaldelse til Militærtjeneste at indstille sig til Prøven i Marts eller April 1910. I Henhold til samme Bemyndigelse tillod Fakultetet 9 Studenter fra Januar 1910 at indstille sig i Sommeren 1910.

— I Anledning af et Andragende fra en Student, der havde bestaaet Afgangseksamen for Realstuderende i Sommeren 1909 og Tillægsprøven i Latin i Januar 1910, om Tilladelse til at indstille sig til Prøven i Sommeren 1910 vedtog Fakultetet i Møde 14de Februar 1910, at det i Henhold til ovennævnte Bemyndigelse maatte anses for at være kompetent til at afgøre saadanne Andragender, og bevilgede under 19de Februar det ansøgte. Under 9de Maj meddelte Fakultetet derefter samme Tilladelse til en Student, der havde bestaaet de samme Prøver i de samme Eksamensterminer. Under s. D. meddelte Fakultetet en Kvinde, der havde bestaaet Afgangseksamen for Realstuderende i Sommeren 1909, Tilladelse til at indstille sig til Prøven i Sommeren 1910 under Betingelse af, at hun, forinden Prøven aflagdes, forelagde Fakultetet Bevis for, at hun havde bestaaet Tillægsprøven i Latin.

3. Forelæsninger og Eksaminer ved det theologiske Fakultet.

a. *Kgl. Anordning af 29de Juni 1910 om Ændringer i de theologiske Embedsprover og Forberedelsen til disse.*

(Jfr. Aarboeg 1901—02 S. 40—52, 1902—03 S. 414—26.)

Paa et Møde af theologiske Studenter, der den 22de April 1907 var sammenkaldt af Repræsentanter for »Ny theologisk Forening«, »Studenterhjemmet« og »Studenterkredsen« til Drøftelse af Studie- og Eksamensforholdene under det theologiske Fakultet, blev der nedsat et Udvalg paa 5 Medlemmer, Stud. theol. Knud Hee Andersen, Cand. theol. Lorenz Bergmann, Pastor Magnus Grell, Docent, Dr. phil. Edv. Lehmann, Cand. theol. Th. Lomholt Thomsen, til at udarbejde en Henstilling til Fakultetet angaaende Forandringer i det theologiske Studium i Tilslutning til de af Forsamlingen anerkendte Hovedpunkter. Dette Udvalg affattede derefter en Adresse, som blev underskrevet af 108 theologiske Studenter, og den 6te Juni 1907 overrakt til Fakultetet.

Adressens Ordlyd er følgende:

»Idet vi undertegnede theologiske Studenter ved Københavns Universitet udtaler vor Glæde over de Fremskridt, der i de senere Aar er foretagne af det højærværdige Fakultet for at give de theologiske Studier en mere tidssvarende Ordning, og idet vi tillige udtaler vor Tillid til, at Fakultetet fremdeles vil arbejde paa dette Formaal, tillader vi os at andrage om, at der nu maatte foretages videregaaende Skridt i denne Retning, da det forekommer os, at ydre og indre Omstændigheder tyder paa, at Tidspunktet dertil er inde.

Om Studiet som Helhed dømmer vi endnu stedse som det i December 1900 af de theologiske Studenter nedsatte Udvalg, idet vi ønsker, at Universitetsstudierne maa føres bort fra enhver unødvendig Vidtløftighed uden dermed at miste deres videnskabelige Karakter. Vi vilde anse det for ønskeligt, om et Universitetsophold paa fem Aar normalt kunde være tilstrækkeligt for Studiet og endda give Plads for almene Interesser og for den partielle Fordybelse i Studiet, som det theologiske Laboratorium giver Lejlighed til.

Denne sidste Institution har paa særdeles virksom Maade fremmet Interessen for selvstændigt Studium; men det vilde være heldigt, om de normale Studiepligter kunde ordnes paa en saadan Maade, at der vilde blive mere Tid til Laboratoriearbejder for dem, der ønsker at deltage deri, og at det udførte Arbejde kunde komme dem tilgode ved Eksamen.

Skal en Formindskelse af Studiemassen tilstræbes, synes dette os bedst at kunne gøres paa tre Omraader.

1) *Det Nye Testamentes Exegese.* Medens det stedse maa fastholdes, at enhver theologisk Studerende maa gøre sig nøje bekendt med samtlige det Nye Testamentes Skrifter i Grundsproget, saavel hvad den sproglige som hvad den reale Forstaaelse angaar, mener vi, at en Benyttelse af vidtløftige Kommentarer til alle de nytestamentlige Skrifter er unødvendig og for mange den væsentlige Grund til Studiets nuværende Langvarighed. Vi anser det for rimeligt, at der i Lighed med, hvad der finder Sted ved andre protestantiske Universiteter, baade i Sverige, Tyskland og Holland, kunde gøres en Forskel i Studiet af de nytestamentlige Skrifter, saaledes at de vigtigere af disse studeres med fuld exegetisk Methode under Anvendelse af ud-

førlige Kommentarer, medens Resten læses med kortere Oversigtskommentarer eller gennemgaaes i en ganske kortfattet Forelæsning.

2) Fordringerne i det *Gamle Testamente* kræver efter den nuværende Ordning et Arbejde, som ingenlunde staar i Forhold til Udbyttet, idet den Studerende netop faar Vanskelighederne ved det hebraiske Sprogs Tilegnelse at føle uden i Reglen at komme saa vidt, at han bevæger sig i Sproget med Lethed og kan læse Originalskrifterne med personligt Udbytte. Derfor er det ofte fra flere Sider blevet foreslaaet at ophæve dette Sprogstudium og erstatte det med en Læsning af Gl. Test. i Oversættelse — en Mulighed, der vel kunde anbefale sig især under Hensyn til de Vanskeligheder, som den nye Skoleordning kan komme til paa det sproglige Omraade at berede theologiske Studenter. Skulde imidlertid et saa vidtgaaende Skridt i Øjeblikket vise sig uigennemførligt, skal vi tillade os at foreslaa en Forandring af mere begrænset Art, hvorved der stilles Valg mellem et Minimum og et Maximum. I første Tilfælde nøjes man da efter at have bestaaet den hebraiske Prøve med at gentage det her gennemgaaede Tekststof (40 Kapitler af Genesis og 15 Psalmer) i exegetisk Forstaaelse til Embedseksamen, idet der iøvrigt undervises i gammeltestamentlig Bibelhistorie, Litteraturhistorie og Bibeltheologi med Henvisning til en paalidelig Oversættelse af Gl. Test.

Hvis Maximum vælges, fordres samme Kendskab i disse Bifag. Som Hovedfag kræves da et Pensum i Gl. Test. efter Grundsproget omtrent dobbelt saa stort som det nuværende.

3) I *Kirkehistorie* foreslaas en tilsvarende Ordning, nemlig at der fastsættes et Minimum og et Maximum, idet der ved Minimum især lægges Vægt paa Oversigten over Kirkens historiske Udvikling og ved Maximum foruden en fyldigere Oversigt kræves et udførligere Kendskab til et enkelt større Omraade (f. Eks. Oldkirken, Reformationen, Nordens Historie eller Dogmehistorien), dog uden at dette Studium skulde tænkes baseret paa egentlig Kildeforskning.

Studiet af Kirkehistorie og Gl. Test. skulde da stilles i et saadant indbyrdes Forhold, at den, der vælger Maximum i det ene Fag, kan nøjes med Minimum i det andet — en Ordning, hvorved der formentlig vilde opnaas baade en materiel Lettelse i Studiet og et større personligt Udbytte deraf.

Medens disse Ordninger tænkes at skulle angaa alle theologiske Studenter i lige Grad, kan *Laboratoriearbejderne*, for hvilke der ad denne Vej ogsaa skulde gives bedre Plads i Studietiden, kun blive en frivillig paataget Pligt, idet vi ikke anser det for rigtigt, at der afkræves enhver, som forbereder sig til Præstevirksomhed, et methodisk videnskabeligt Særstudium. Vi indbefatter derfor *Laboratoriearbejderne* ligesom andre særlige Studier, som Studenterne maatte lægge Vind paa, under Begrebet *Ekstrastudier*, men foreslaar tillige, at der maatte aabnes Udvej for, at saadanne videnskabelige Selvstudier, hvor de drives, maatte kunne finde Paaskønnelse ved Eksamen. Dette kunde ske ved en Udvidelse af den Praksis, som har vundet Hævd paa et enkelt Punkt af Studiet, nemlig i Gl. Test., hvor det ingenlunde er sjældent, at en Ekstraopgivelse af hebraiske, aramaiske eller syriske Tekster fremkalder en ekstra Eksamination, som da kan faa Indflydelse paa Eksamenskarakteren.

I denne Sammenhæng kunde den Praksis anbefale sig, som allerede har vundet Hævd ved det filosofiske Fakultets Skoleembedseksamen, at en

god Besvarelse af en Laboratorieopgave kan komme i Betragtning ved Eksamen. Dog burde den ikke kunne fritage for den sædvanlige skriftlige Opgave i vedkommende Fag.

Utvivlsomt vil Ordningen af Minimums- og Maximumsfordringer gøre en Forandring i Karaktergivningingen ved Eksamen nødvendig. Ved samme Lejlighed turde der være Grund til at fremsætte et fra flere Sider næret Ønske om, at der gennem Hovedkarakteren kunde gives et tydeligere Udtryk for Kandidatens almindelige Duelighed, f. Eks. ved Grundkarakteren »Duelig« med Forhøjelsen »Meget duelig« og Formindskelsen »Ej uduelig«.

Vi godkender og gentager de Ønsker, Udvalget af 1900 fremsatte om, at det theologiske Studium stedse maa være underbygget af den fyldigst mulige *Almendannelse*, og om, at der til Studiet maa slutte sig en mere indgaaende Uddannelse i *praktisk Theologi*, end Tilfældet er; og vi beder Fakultetet have Opmærksomheden henvendt paa disse Sprogmaal, ihvorvel de ligger udenfor dets Administrationsomraade.

Hvad den praktiske Theologi angaar, vilde vi anse det for særdeles ønskeligt, om der allerede i Studentertiden kunde bydes Lejlighed til Studiet af Gudstjenestens, Menighedslivets og Missionens Historie, hvilke Fag man da kunde drive som Ekstrastudier og gøre Eksamensbrug af efter de for Ekstrastudierne gældende Regler.«

Ved Adressens Overrækkelse fremsatte det af det ovennævnte Udvalg til Adressens Udarbejdelse nedsatte Underudvalg, Dr. Edv. Lehmann og Cand. theol. Lomholt Thomsen, følgende Udtalelse:

»Idet vi overrækker det højærværdige Fakultet en af 108 theologiske Studenter undertegnet Adresse angaaende Forandringer i Studiet, hvis Ordlyd allerede vil være de enkelte Herrer Fakultetsmedlemmer bekendt, tillader vi os som Redaktionsudvalg at udtale følgende:

Adressen fremtræder, som ogsaa i dens Tekst bemærket, for saa vidt i Tilslutning til den af Studenterne i 1900 til Konsistorium indgivne Adresse, som den ogsaa har til Formaal at søge en Indskrænkning af de almindelige Eksamensfordringer tilvejebragt for derved dels at forkorte Studietiden som Helhed, dels at gøre en mere intensiv Videnskabelighed mulig paa enkelte Omraader og for enkeltes Vedkommende. Under Henblik paa denne Overensstemmelse vil det forstaaes, at man ikke paa ny henvender sig til Konsistorium, men umiddelbart til det theologiske Fakultet, idet vi nærer den sikre Fortrøstning, at Adressen vil blive lige saa vel paaagtet og dens Forslag lige saa vel realiserede, som hvis den var indgivet gennem Universitetets Styrelse.

For at muliggøre en let og hurtig Realisation af disse Forslag har vi bestræbt os for at holde dem saavidt muligt indenfor Fakultetets Administrationsomraade, og vi staar i den Formening, at Forslagene i alt væsentligt bevæger sig inden for de nugældende Rammer for Eksamensfordringerne. Derfor har vi ogsaa paa et Punkt, hvor Meningerne er delte bløndt Studenterne, nemlig i Spørgsmaalet om Hebraiskens Stilling ved Embedseksamen, henstillet, at et minimalt Pensum af Hebraisk skulde bibeholdes ved denne Eksamen ved Siden af et fakultativt maksimalt. Dog har vi ikke ment at kunne se bort fra det videregaaende Ønske, at det skulde være muligt for den, der maatte ønske det, at absolvere Embedseksamen uden noget Pensum i Hebraisk, hvorimod det selvfølgelig ikke har været vor Mening

— som det jo ogsaa fremgaar af hele Adressens Kontekst — at Studiet af Hebraisk skulde kunne fjernes fra Fakultetsarbejdet overhovedet.

Vi har valgt det nuværende Tidspunkt for Adressens Udarbejdelse og Ovrerrækkelse under Hensyn til den Mulighed, at den theologiske Embeds-eksamens Ordning ogsaa fra anden Side vil blive gjort til Genstand for Drøftelse og Beslutninger. Det er os nemlig magtpaaliggende, at det højjærværdige Fakultet først kender Studenternes Mening om denne for dem selv saa vigtige Sag, og det var vor Tanke, at Fakultetet heraf kunde tage Anledning til at indføre Forbedringer i det theologiske Universitetsstudiums Ordning, der kunde styrke dettes Stilling saavel i Studenternes som i udenforstaaendes Omdømme, naar dets totale Vilkaar eventuelt skulde tages under offentlig Overvejelse.«

Under 19de Juni 1907 anmodede Ministeriet Konsistorium om at indhente og med egne Ytringer indsende Fakultetets Erklæring over en saalydende Henvendelse fra Det kirkelige Udvalg til Ministeriet angaaende Præsternes Uddannelse:

»Under sine Overvejelser af Spørgsmaalet om Regler for Adgangen til at søge Præsteembeder har Udvalget ikke kunnet undlade ogsaa at komme ind paa Spørgsmaalet om Præsternes Uddannelse, og det tillader sig herved at rette følgende Henvendelse til Ministeriet.

Udvalget vil anse det for at være af stor Vigtighed, at Spørgsmaalet om Præsternes Uddannelse — den theoretiske saavel som den praktiske — og herunder Spørgsmaalet om Pastorseminariets Omdannelse tages op til fornyet og grundig Overvejelse. Idet Udvalget imidlertid har anset det for at ligge uden for den Opgave, der var givet det, at afgive Betænkning over dette store Spørgsmaal i dets Helhed, har det dog ment at burde henstille nogle enkelte Punkter til særlig Overvejelse og eventuelt ogsaa til særlig foreløbig Afgørelse, idet man maa mene, at disse Punkter staa i en snævrere Forbindelse med Spørgsmaalet om Regler for Adgangen til at søge Præsteembeder i Folkekirken.

Udvalget sigter hermed først til Spørgsmaalet om *Præsternes praktiske Uddannelse*. Selve Spørgsmaalet om Pastorseminariets Omdannelse mener Udvalget først vil kunne optages i Forbindelse med Spørgsmaalet om Præsternes Uddannelse i det hele. Derimod har man ment allerede nu at burde henstille, om der ikke som en blot foreløbig Foranstaltning, der mulig kunde virke til, at de vordende Præster i større Omfang, end det nu er Tilfældet, søge Pastoral-Seminariets Øvelser, kunde aabnes de studerende Adgang til at deltage i disse Øvelser allerede inden Embedseksamen og da i den sidste Halvdel af Studietiden. Udvalget gaar ud fra, at den Tid, som dertil vilde optages for de studerende, ikke vilde være større, end at de vilde kunne afse den uden Forlængelse i øvrigt af Studietiden, og man tør maaske endog forudsætte, at den Omstændighed, at de praktiske Øvelser saaledes kom til at gaa Haand i Haand med det egentlige theoretiske Studium, vilde kunne bidrage til at vække og vedligeholde Interessen hos de studerende for dette. Men navnlig lægger Udvalget Vægt paa, at det herefter vilde blive unødvendigt at fordrø af de studerende, at de for at besøge Pastorseminariet maa forlænge deres Ophold her i Hovedstaden et halvt Aar udover Embeds-eksamen, saa at de i Stedet for ville kunne vie deres Kræfter til anden praktisk

Gerning, der ogsaa paa sin Vis vil være egnet til at uddanne dem til Præstegerningen. Mange foretrække allerede nu baade af økonomiske og andre Grunde dette fremfor at søge Pastoralseminariet, og faa Tilladelse til at aflægge de praktiske Prøver for en af Biskopperne uden at have faaet den Uddannelse, som gives paa Seminariet. Hvis den fornævnte Ordning indførtes, vilde slige Tilfælde fremtidig blive mindre nødvendige, og det vilde naas, at de studerende — eller i alt Fald det langt overvejende Flertal af dem — baade før Eksamen vilde kunne nyde godt af Uddannelsen paa Pastoralseminariet og efter Eksamen vilde have Tiden til Raadighed til den videre praktiske Uddannelse, der maatte ligge bedst for deres Evner og Anlæg, og hvortil der i øvrigt maatte aabne sig Adgang for dem.

I Forbindelse hermed skal Udvalget henstille, om der ikke, hvad enten Pastoralseminariet gennemgaas i Studietiden før Embedseksamen eller efter denne, kunde foretages en Forandring med Hensyn til selve de praktiske Prøver saaledes, at der ikke fordres egentlige Prøver aflagte, men kun Vidnesbyrd fra Pastoralseminariet om at have deltaget i Øvelserne i et Omfang, der maatte blive nærmere at bestemme, og ved disse Øvelser at have naaet, hvad der med Billighed maa kunne forlanges. Særlig vilde Udvalget lægge Vægt paa, om ved en saadan Ordning Fordringen om den homiletiske Prøve kunde bortfalde. Om der da ogsaa for dem, der undtagelsesvis faa Fritagelse for at deltage i Pastoralseminariets Øvelser, kunde findes en Form for et tilsvarende Vidnesbyrds Meddelelse gennem vedkommende Biskop, skal Udvalget henstille til Overvejelse.

Udvalget kan ikke undlade at fremhæve et Punkt, der vedrører *Karakterberegningen ved selve den theologiske Embedseksamen*. Man kan nemlig ikke anse den nuværende Deling af Hovedkaraktererne i 4 Grader (foruden Udmærkelse) for længere at være tidssvarende, men vilde finde det ønskeligt, om den laveste Grad — non contemnendus — afskaffedes, ligesom det formentlig allerede er sket ved andre Embedseksaminer. Helt at udelukke Kandidater med non contemnendus fra at søge gejstligt Embede vilde næppe være gør ligt; men paa den anden Side vilde det formentlig give større Garanti for, at forsvarlig theologisk Uddannelse var naaet, naar denne Grad fremtidig helt bortfaldt. Det henstilles, om en Forandring i denne Retning ved Karakterberegningen ikke maatte kunne indføres allerede, forinden det store Spørgsmaal om Embedsprøverne og Præsternes Uddannelse i det hele optages til endelig Afgørelse. Udvalget forudsætter nemlig, at Forberedelsen af denne sidste Afgørelse, der formentlig maa ske gennem en særlig Kommission, vil tage adskillig Tid.

I Henhold til alt foranstaaende tillader Udvalget sig at indstille til Ministeriet:

- 1) at Spørgsmaalet om Præsternes Uddannelse — den theoretiske saavel som den praktiske — og herunder Pastoralseminariets Omdannelse snarest mulig optages til grundig Overvejelse, helst ved Nedsættelsen af en særlig Kommission i dette Øjemed;
- 2) at det allerede inden en saadan Kommissions Nedsættelse — eller i alt Fald før det endelige Resultat af dens Arbejder kommer til at foreligge — maa gøres til Genstand for Undersøgelse og eventuel Afgørelse, om der maatte kunne aabnes de studerende Adgang til at deltage i

Pastoralseminariets Øvelser inden Embedseksamen og da i den sidste Halvdel af Studietiden;

- 3) at det paa samme Maade maa blive undersøgt og afgjort, om der kunde træffes den Forandring, at de nuværende praktiske Prøver erstattes med et Vidnesbyrd fra Pastoralseminariet om at have deltaget i Øvelserne i et nærmere bestemt Omfang og herved at have opnaaet en saadan Duelighed, som med Billighed maa kunne forlanges, samt om et tilsvarende Vidnesbyrd mulig kan træde i Stedet for Prøverne for dem, der undtagelsesvis faa Fritagelse for at søge Pastoralseminariet mod at indstille sig for en af Biskopperne;
- 4) at det maa blive taget under Overvejelse, at der — efter Omstændighederne snarest muligt — træffes den Forandring ved Karakterberegningen ved theologisk Embedseksamen, at Hovedkarakteren non contentendus bortfalder.«

Under 26de Juni 1907 indsendte Konsistorium med sin Tilslutning til Ministeriet en Skrivelse af 24de s. M. fra det theologiske Fakultet, hvori dette udtalte, at da Tiden inden sidste Konsistoriumsmøde før Sommerferien var for knap til, at Sagen vilde kunne blive underkastet en Realitetsbehandling af Universitetet i den Tid, og da det maatte anses for ønskeligt, at Pastoralseminariets Direktion fik Lejlighed til at udtale sig om Sagen, henstillede det, at Ministeriet anmodedes om at indhente en Erklæring fra Pastoralseminariets Direktion og at give Fakultetet Lejlighed til at gøre sig bekendt med denne Erklæring.

Under 9de December 1907 tilsendte Ministeriet derefter Konsistorium en Erklæring af 23de November s. A. fra Pastoralseminariets Direktion, idet Ministeriet udtalte følgende: ».....Ministeriet skal tjenstligst tilstille Dem den hosfølgende fra nævnte Direktion indhentede Erklæring, idet man med Hensyn til den i samme udtalte Frygt for, at det, naar der gaves de theologiske Studenter Adgang til de praktiske Øvelser, vilde kunne blive et saa stort Antal, der søgte disse Øvelser, at det vilde blive umuligt at skaffe de enkelte Lejlighed til at prædike og katekisere, skal henstille, om den fornødne Begrænsning mulig kunde søges derigennem, at Adgangen til disse Øvelser indskrænkedes til visse Semestre i Studietiden, saaledes at det altid blev et begrænset Antal Aargange af de studerende, som havde Adgang til Øvelserne eller i alt Fald til den aktive Deltagelse i disse med Prædiken og Katekisation.«

Erklæringen fra *Pastoralseminariets Direktion* af 23de November 1907 var saalydende:

»Over den hermed tilbagefølgende Sag — Journal Nr. 3 G. 927 — angaaende Henvendelse fra det kirkelige Udvalg til Ministeriet angaaende Præsternes Uddannelse har det høje Ministerium udbedt sig Pastoralseminariets Direktions Ytringer. I den Anledning har Direktionen været samlet for i Forening at overveje de to Indstillinger af det kirkelige Udvalg, der særlig angaar Pastoralseminariet, nemlig at der kunde aabnes Adgang for de Studerende til at deltage i Seminariets Øvelser inden deres Embedseksamen i den sidste Halvdel af Studentertiden, samt at de nuværende praktiske Prøver kunde afløses af et Vidnesbyrd om Vedkommendes Duelighed.

Det er ved disse Forslag forudsat, at selve Pastoralseminariet og dets Øvelser vedbliver i væsentlig samme Form som hidtil indtil videre, d. v. s. indtil den ligeledes foreslaaede »grundige Overvejelse« af Spørgsmaalet om Præsternes Uddannelse i det hele er tilendebragt og er bleven ført ud i Livet. Og idet Direktionen er gaaet ud fra denne Forudsætning, kan den efter Drøftelsen af de foreliggende Spørgsmaal udtale sig derom med fuld Enighed, saaledes som jeg nu skal tillade mig at gøre det paa Direktionens Vegne.

Der ses ikke at være noget at indvende imod, at de theologiske Studenter inden deres Embedseksamen hører den Forelæsning, der i Seminariet holdes (af Stiftsprovst Paulli) over Præstens Embedsgerning. Og saafremt der — som nedenfor vil blive foreslaaet — fremtidig bliver holdt Forelæsninger over Pædagogik, bør Studenterne ogsaa have Adgang dertil.

Men naar man kommer til de egentlig praktiske Øvelser, stiller Sagen sig langt vanskeligere. Naar de theologiske Studenter faar Adgang til disse, vil der kunne ventes saa mange Deltagere, at det vilde blive umuligt at skaffe de enkelte Lejlighed til at prædike og katekisere mere end en enkelt Gang i et Semester. Og det vilde ikke blive bedre, om man tænkte sig et Kursus i Pastoralseminariet udstrakt til 2 Semestre, som den oprindelige Bestemmelse var, idet man da maatte vente en tilsvarende Forøgelse af Deltageres Antal. Men paa denne Maade vilde det komme til for Deltagerne at skorte paa den fornødne praktiske Øvelse, ligesom det ogsaa vilde blive umuligt for Pastoralseminariets Lærere — som det i Indstillingen foreslaas — at udstede et blot nogenlunde paalideligt Vidnesbyrd om vedkommendes Duelighed, som kunde træde i Stedet for de nuværende Prøver.

Og selv om man kunde — hvad vi dog næppe tror — finde en Udvej til at skaffe Deltagerne en rigeligere Adgang til praktisk Øvelse, vilde dog det egentlige Eksamensstudium for Studenterne blive en væsentlig Hindring for at faa virkeligt Udbytte af Deltagelse i Pastoralseminariets Øvelser. Dette forudsætter nemlig et ret betydeligt Medarbejde hos Deltagerne: de maa udarbejde (og holde) Prædikener, Recensioner af de holdte Prædikener, Dispositioner til de kateketiske Øvelser, samt desuden saa vidt muligt optage det Selvstudium, som Seminariets Lærere give dem Anvisning paa. Alt dette kræver Tid og Arbejde af Deltagerne, om de ellers skal have Udbytte deraf. Men samtidigt har de deres egentlige Eksamensstudium, der, saaledes som det theologiske Studium er indrettet, netop i deres sidste Studieaar lægger Beslag paa al deres Kraft. Det bliver da som Regel ikke at vente, at en Student vil eller kan afse det fornødne Arbejde paa Pastoralseminariet, tilmed da der ikke her forestaar nogen egentlig Eksamen. Og hans Udbytte deraf vil da blive derefter.

Det vilde derfor næppe blive til Fremme for den praktiske Uddannelse, om denne blev henlagt til den egentlige Studietid. Og ligesaa lidt vilde en saadan Foranstaltning blive til Gavn for selve det theologiske Studium. Thi det maa i Almindelighed anses som ønskeligt, at de studerende faar Tid og Ro til at fordybe sig i den kristelige Sandhed som saadan og at klare den for sig, førend deres Tanker drages hen til, hvorledes de skal frugtbar-gøre denne Sandhed i Kirkens Tjeneste.

Idet vi saaledes under de nuværende Forhold ikke kan anse det for tilraadeligt at give de Studerende (inden Embedseksamen) Adgang til Pastoralseminariets praktiske Øvelser, skal vi endnu tilføje nogle Bemærk-

ninger angaaende de praktiske *Prøver*. — Over den kateketiske Prøve har der ikke hidtil været ført Klage, og der er heller ingen skellig Grund dertil. Derimod har der oftere været klaget over den homiletiske Prøve, navnlig over, at Prædikenen som Regel maa holdes i en omtrent tom Kirke, ikke i Menighedens Forsamling, altsaa under ganske andre Kaar, end der ellers prædikkes. Man kan forstaa Ønsket om, at denne Prøve maatte bortfalde, ligesom det maa indrømmes, at dens Udfald ingenlunde afgiver noget paalideligt Vidnesbyrd om vedkommendes Duelighed til at prædike. Men paa den anden Side maa det ogsaa indrømmes, at den heller ikke i den Tid, den har bestaaet, har gjort de vordende Præster nogen Skade. — Man vil derfor formentlig med Hensyn til disse Prøver kun have Valget mellem et af to: *enten* at beholde dem begge indtil videre, *eller* lade dem helt bortfalde og erstatte dem med et af Pastorseminariets Lærere eller af en eller flere paalidelige Præster udstedt almindeligt Vidnesbyrd om, at vedkommende har fornøden Øvelse i at prædike og undervise Børn i Religion. — Det sidste ret radikale Alternativ kan vi dog ikke tilraade paa Sagens nuværende Stadium; det vil være at behandle af den eventuelle Kommission, som foreslaas nedsat til Drøftelse af Spørgsmaalet om Præsternes Uddannelse i det hele.

Hvad endelig angaar de Forelæsninger, der i Pastorseminariet holdes over Kirkeret, da har Professor, Dr. jur. Matzen udtalt sig som følger:

»Hvad angaar Forelæsninger over Kirkeret, mener jeg ganske vist, at de ikke vil være egnede til at interessere theologiske Studerende, inden de har taget Eksamen. — De juridiske Emner, som deri behandles, ligger jo i det nævnte ganske udenfor den theologiske Videnskab, idet de ifølge deres praktiske Formaal ikke kan befatte sig med den almindelige kirkelige Udvikling, men væsentlig indskrænkes til Fremstillingen af de for de folkekirkelige Embeders Varetagelse her i Landet givne Forskrifter. — Denne Fremstilling vil naturligvis have Interesse for de Kandidater, der efter at have taget deres Embedseksamen, er rede til at gaa ud i Embedsgerningen, men de Studerende, som først skal tage Embedseksamen, vil vistnok i Almindelighed koncentrere deres Kræfter paa at opnaa denne som det nærmest liggende betydningsfulde Maal og foretrække at gemme de kirkeretlige Studier, indtil Embedseksamen er overstaaet.

Jeg tror derfor, at Adgangen for Studenter til de kirkeretlige Forelæsninger ikke vilde blive benyttet i nogen videre Grad eller være til nogen videre Gavn og Glæde for dem og derhos muligvis, hvis den mod Forventning blev benyttet i nogen videre Udstrækning, kunde være til Hinder for den mere fortrolige Tankeudveksling, der nu finder Sted mellem Læreren og den mindre Kreds af Kandidater, der nu er Tilhørere ved Forelæsningerne, idet disse efter Omstændighederne afbryder hans Foredrag med Spørgsmaal, som afføder Diskussioner, eller efter Forelæsningen begærer nærmere Oplysninger om de deri berørte Emner. — En saadan friere Forhandling med Tilhørere, der alle staar paa samme Standpunkt og derfor alle er lige interesserede i Emnet, vilde vistnok efter Omstændighederne vanskeliggøres, hvor Forelæsningen fik Karakter ikke af en Vejledning for en mindre Kreds af Kandidater, men af en almindelig Forelæsning for Studerende«.

Medens vi i Henhold hertil ikke kan tilraade, at der ogsaa gives theologiske Studenter Adgang til Forelæsninger over Kirkeretten, vilde vi derimod anse det for meget ønskeligt, at de vordende Præster kunde vejledes til For-

staaelse af de vigtigste Spørgsmaal i Opdragelsens Theori; ikke alene af Hensyn til Præstens Stilling i Skoletilsynet, men ogsaa med hans Virksomhed overfor Børn og unge for Øje. — Vi tillader os derfor at foreslaa, at det overdrages Læreren i Kateketik foruden de praktiske Øvelser at holde en ugentlig Forelæsning over Pædagogik, hvortil da ogsaa de theologiske Studenter maatte have Adgang. — For dette forøgede Arbejde burde der da tillægges ham en Lønforhøjelse af 400 Kr. aarlig, saa at han derved vilde faa den samme Løn som Læreren i Homiletik, der ligeledes foruden de praktiske Øvelser holder en ugentlig Forelæsning.«

Under 14de Juni 1909 indsendte Konsistorium — med Bemærkning, at det intet havde mod Fakultetets Indstilling at erindre — til Ministeriet en Erklæring af 2den s. M. fra det theologiske Fakultet saalydende:

»I året Skrivelse af 12te December 1907 har Konsistorium efter Anmodning fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet udbedt sig Fakultetets Erklæring over en Henvendelse til Ministeriet fra det kirkelige Udvalg angaaende Præsternes Uddannelse og over en Erklæring fra Pastoralseminariets Direktion af 23de November 1907.

I den Anledning har Fakultetet den Ære at udtale følgende:

Det kirkelige Udvalgs Henvendelse gaar ud paa, *dels* at Spørgsmaalet om Præsternes Uddannelse — den theoretiske saavel som den praktiske — og herunder Pastorseminariets Omdannelse snarest mulig optages til grundig Overvejelse, helst ved Nedsættelsen af en Kommission i dette Øjemed, *dels* at der allerede inden dette kan ske, indføres visse mindre Forandringer.

Disse sidste kan Fakultetet for en væsentlig Del slutte sig til, som det vil ses af nedenstaaende Forslag.

Derimod at optage alle de Spørgsmaal, der angaar den theoretiske og praktiske Uddannelse til principiel Drøftelse, f. Eks. gennem en særlig dertil nedsat Kommission, kan Fakultetets Flertal i alt Fald for Tiden ikke finde tilraadeligt. En saadan Kommission maatte naturlig tilstræbe at foreslaa en Ordning, som kunde antages at gøre Fyldest for en længere Aarrække. Men dette vil være forbundet med meget store Vanskeligheder, bl. a. fordi man ikke kan forudse, hvilken Virkning den nye Ordning af det højere Skolevæsen vil have.

Medundertegnede Madsen, som har deltaget i det kirkelige Udvalgs Udtalelse om Ønskeligheden af en Kommissions Nedsættelse, maa vedblivende anse dette Ønske for berettiget, hvis der ikke ad en kortere Vej kan naas en tilfredsstillende Ordning. Men jeg er enig med mine Kolleger i, at det her følgende Forslag indeholder saa betydelige Forbedringer af Studiets Indretning at det fortjener at prøves i Praxis, førend man skrider til andre Foranstaltninger.

Da det samlede Fakultet er enigt om, at visse Forandringer i den nuværende Ordning er ønskelige, skal det tillade sig at fremsætte nedenstaaende Forslag til Ændringer i saavel den theoretiske som den praktiske Uddannelse.

A. *Det theoretiske Studium.*

Den nuværende Ordning af Eksamen hviler i det væsentlige paa Universitetsfundatsen af 1788 Kap. IV § 10 og de specielle Bestemmelser i kgl. Resolution af 14de Maj 1847 (Bkg. fra Universitets- og Skoledirektionen

af 18de Maj 1847). Fakultetet kan ikke finde det tilraadeligt at fravige de væsentlige Rammer, som her er givne. Men det er en Selvfølge, at der i Tidens Løb kan opstaa Trang til videre gaaende Ændringer end saadanne, som det staa i den enkelte Universitetslærers eller Fakultetets egen Haand at indføre.

Naar Fakultetet paa en Gang hævder baade den nuværende Ordning væsentlige Brugbarhed og Ønskeligheden af visse Ændringer, er det i Overensstemmelse med, hvad der gentagne Gange er udtalt af Repræsentanter for de theologiske Studenter.

I December 1900 indsendte et Udvalg (Cand. theol. J. Oskar Andersen, Pastor Chr. Gad, Pastor H. Hoffmeyer, Sognepræst C. I. Holt, Dr. phil. Edv. Lehmann, Cand. theol. F. Torm og Cand. theol. V. Vaupell) en Henvendelse til Konsistorium om det theologiske Studium (se Universitetets Aarvog 1901—02 S. 41 ff.). Det udtalte, at der ingenlunde bør slaas af paa Fordringerne til et virkeligt videnskabeligt Studium, og at de Rammer, hvori det theologiske Studium er indordnet, sikkert i det hele maa anses for tilfredsstillende, men androg om visse Ændringer. To af de af dette Udvalg fremsatte Forslag er senere blevne gennemførte, nemlig Afskaffelsen af Prøven i patristisk Latin og Indretningen af vejledende Øvelser for Begyndere i det Ny Testaments Eksegese og i Kirkehistorie ved særlig dertil ansatte midlertidige Lærere.

I 1907 har et andet Udvalg (Stud. theol. K. Hee Andersen, Cand. theol. L. Bergmann, Pastor M. Grell, Dr. phil. Edv. Lehmann og Cand. theol. Th. Lomholt Thomsen) indsendt en Henvendelse til det theologiske Fakultet, underskevet af 108 Studenter. I denne Henvendelse udtales, at man om Studiet som Helhed endnu stedse dømmer som det i December 1900 af de theologiske Studenter nedsatte Udvalg, idet man tillige foreslaar nogle Ændringer, sigtende til at forkorte Studietiden og bringe mere Frihed overfor Eksamenskravene ind i Studiet.

Fakultetet har i sine Overvejelser været ledet af de samme to Hensyn: uden at slaa af paa Kravet om grundigt Studium at tilvejebringe dels mere Frihed for den enkeltes Evner og Interesser, dels en Lettelse overfor Hukommelsesstoffet, hvorved man tillige vilde kunde skaffe Plads til Deltagelse i Pastoralseminariets Øvelser i selve Studietiden.

Fakultetet skal da stille følgende Forslag, som ligger i Fortsættelse af den Udvikling, der allerede er foregaaet ved Indretning af det theologiske Laboratorium og af vejledende Begynderøvelser i det Ny Testaments Eksegese og Kirkehistorie samt ved en af Fakultetet meddelt Tilladelse til ved skriftlig Eksamen at benytte hebraisk Leksikon og Konkordiebogen. Det vil ses, i hvilken Udstrækning de Ønsker, der er udtalt i den 1907 indsendte Adresse (aftrykt ovenfor S. 986—88), hvoraf et Eksempplar vedlægges, mødes med Fakultetets Forslag.

I. Forslag til kgl. Resolution om Ændringer i Ordningen af den theologiske Embedseksamen.

§ 1.

Med Hensyn til det Gamle Testaments Eksegese og Kirkehistorie tilledes det Kandidaterne at underkaste sig Eksamen enten efter den hidtil gældende eller efter en noget ændret Ordning. Efter denne sidste vil der indenfor de Rammer, som er givne med Universitetsfundatsens Kap. IV

§ 10 b og e blive stillet mindre (Minimums) Fordringer i det ene af disse Fag, mod at der i det andet kræves en fyldigere Uddannelse (Maksimumsfordringer). Fordringernes nærmere Omfang fastsættes ved Bekendtgørelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet efter Fakultetets Indstilling.

§ 2.

Laboratorieopgaver kan i alle Fag, hvad enten den gamle eller den nye Ordning vælges, under visse Betingelser, som bliver nærmere at fastsætte af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet efter Indstilling af Fakultetet, indleveres til sædvanlig Bedømmelse ved Eksamen, saa at der kan tages Hensyn til dem ved Fastsættelsen af Karaktererne for den skriftlige Prøve i vedkommende Fag.

§ 3.

Karakteren *Non contemnendus* bortfalder ved den theologiske Embedseksamen fra og med Vintereksamen 1910—11 som Hovedkarakter, men beholdes som Specialkarakter.

II. Forslag til ministeriel Bekendtgørelse om Ændringer i Ordningen af den theologiske Embedseksamen.

§ 1.

Efter den i kgl. Resolution af § 1 nævnte nye Ordning med Hensyn til Eksamensfordringerne i det gamle Testaments Eksegese og Kirkehistorie bliver Fordringerne følgende:

I det *Gamle Testamente* bliver *Minimumsfordringerne*: Fortolkning til Genesis og 15 Psalmer i Grundsproget samt en kortfattet Oversigt over de gammeltestamentlige Bidiscipliner, nemlig den gammeltestamentlige Indledning, den gammeltestamentlige Theologi og Israels Historie. *Maksimumsfordringerne* bliver: Fortolkning til Genesis, 40 Kapp. anden historisk Litteratur, 50 Kapp. Profeter, 50 Psalmer og 25 Kapp. anden digterisk Litteratur samt de nævnte Bidiscipliner i omtrent samme Omfang som ved Minimumsfordringerne.

I *Kirkehistorie* bliver *Minimumsfordringerne* en ganske kortfattet Fremstilling af Kirke- og Dogmehistorien. *Maksimumsfordringerne* bliver: a) en noget udførligere Fremstilling af Kirke- og Dogmehistorien samt b) enten 1) et større Afsnit læst efter en mere indgaaende Fremstilling, eller 2) et mindre Afsnit læst i endnu udførligere Behandling, eller, hvis Kandidaten maatte ønske det, 3) et lille Afsnit studeret efter Kilder. De under b) nævnte Fordringer bliver i hvert enkelt Tilfælde at godkende af Fakultetet.

§ 2.

Samtlige nytestamentlige Skrifter skal studeres i Grundteksten og med Fortolkninger, der forholder sig til denne. Ved Læsningen af Marcus, Akta, Hebræerbrevet, 2det Peters Brev, Judas' Brev, 2det og 3die Johannes' Brev og Apokalypsen vil mindre udførlige Fortolkninger kunne benyttes. Saavel til mundtlig som til skriftlig Eksamen kan der eksamineres i ethvert af de nytestamentlige Skrifter.

§ 3.

Laboratorieopgaver, der i Følge kgl. Resolution af § 2 kan indgives til Bedømmelse ved Eksamen, maa være udarbejdede ved Øvelser

hos Universitetslærere, der regelmæssigt eksaminerer ved Embedseksamen, og Indleveringen maa ske med vedkommende Universitetslærers Billigelse mindst 6 Maaneder før Eksamen.

Til nærmere Motivering skal Fakultetet tillade sig at anføre følgende:

Til I § 1 og II § 1.

Den her foreslaaede Ordning vil være en Lettelse, da Fordringernes Nedsættelse i det ene Fag vil blive større end Forøgelsen i det andet; den svarer da ogsaa til Ønsker, som er udtalt af det i 1907 nedsatte Studenterudvalg. Utvivlsomt vil en dybere Indtrængen i et af Fagene give større Lyst og Evne til virkeligt Studium og derigennem rigeligt opveje Tabet ved Indskrænkning af Kundskaber i det andet.

Med Hensyn til Enkelthederne skal bemærkes følgende:

I Kirkehistorie som Maksimumsfag er der foreslaaet forskellige Muligheder med Hensyn til den særlig studerende Periode for at give Plads for forskelligartede Evner og Interesser.

I det Gamle Testamente som Minimumsfag er det Pensum, der kræves læst i Grundsproget, sat omtrent lig det, der skal opgives til den forberedende Prøve i Hebraisk, medens Maksimumspensumet er lidt mindre end det dobbelte af, hvad der nu opgives til Embedseksamen. Af Bidisciplinerne har den gammeltestamentlige Indledning og Israels Historie allerede længe været særskilt Eksamensfag uden udtrykkelig at være nævnte i nogen Bestemmelse derom. Det Gamle Testaments Theologi var paa Fundatsens Tid endnu ikke nogen særlig Disciplin, men den har i Mellemtiden udviklet sig til at blive en af de vigtigste gammeltestamentlige Discipliner, og der har i mere end et halvt Aarhundrede været holdt Forelæsninger derover under Fakultetet, idet dog disse Forelæsninger ikke har været betragtede som faldende indenfor den regelmæssige Cyklus af Eksamensforelæsninger, men det fornødne Stof har ogsaa paa anden Maade været givet ved passende Lejlighed under andre Discipliner, navnlig Eksegesen. Men naar Eksamensfordringerne delvis omlægges, vil det være et i den forudgaaende Udvikling begrundet Krav, at ogsaa denne Disciplin udtrykkelig nævnes som liggende indenfor det regelmæssige Pensum sammen med de to andre Discipliner. Forelæsningerne over Bidisciplinerne tænkes holdte som fælles for alle Studerende, men da Kandidater, der indstiller sig til Eksamen efter Maksimumsfordringerne, opgiver et større Udvalg af det gamle Testaments Tekst i Grundsproget end Kandidater med Minimumspensum, vil Eksaminationen i Bidisciplinerne for førstnævnte Klasse Kandidater i visse Tilfælde kunne antage en noget dyberegaaende Karakter end for den anden Klasse. Fakultetet har med Udtrykket »omtrent i samme Omfang« i II § 1 villet betegne dette Forhold. Fakultetet forudsætter, at der i Fremtiden for Kandidater, der vælger den nye Ordning, oftere vil blive Anvendelse for Bestemmelsen i Bekendtgørelse fra Universitets- og Skoledirektionen af 18de Maj 1847 § 2 (at Opgaven ved den skriftlige Eksamen i det Gamle Testamente kan være enten eksegetisk eller en Opgave i en af de til det Gamle Testamente henhørende Discipliner), nærmere saaledes, at der for Kandidater med Maksimumspensum vil kunne gives skriftlig Opgave i enhver af Bidisciplinerne, medens man gaar ud fra, at skriftlige Opgaver for Kandidater med Minimumspensum, for saa vidt de ikke er eksegetiske, kun vil blive givne

i Emner, som falder indenfor Israels Historie; helt at fritage Kandidater med Minimumpensum for skriftlig Opgave i Bidisciplinerne vil ikke kunne tilraades, da Bidisciplinerne for disse Kandidater udgør Hovedparten af det, som der overhovedet kan eksamineres i, og da det vil være forbundet med Vanskelighed til Stadighed at give skikkede Opgaver til skriftlig Eksamen indenfor et saa begrænset Pensum som Genesis og 15 Psalmer.

Endelig har Fakultetet anset det for rigtigt at foreslaa, at det maa staa Kandidaterne frit for at underkaste sig Eksamen i dens nugældende Skikkelse, dersom de skulde foretrække dette.

Til I § 2 og II § 3.

Dette Forslag, hvorefter Eksamens Udfald ikke udelukkende behøver at bero paa Eksamenspræstationerne, har været forelagt Censorerne ved den theologiske Embedseksamen, som alle har givet det deres Tilslutning. Det i 1907 nedsatte Studenterudvalg udtalte Ønsket om, at der baade paa denne og paa andre Maader blev aabnet Adgang til, at frivillige videnskabelige Selvstudier kunde finde Paaskønnelse ved Eksamen. Fakultetet skal i denne Forbindelse bemærke, at det paatænker at genoplive en Praksis, som hjemles i Universitetsfundatsen af 1788 Kap. IV § 5, men som i lang Tid kun har været i Brug for det Gamle Testaments Vedkommende, nemlig at Kandidaterne, om de ønsker det, kan opgive og eventuelt blive eksaminerede i et ekstra læst Pensum i hvilket som helst Fag, idet det selvfølgelig forudsættes, at saadanne Opgivelser er passende og tilstrækkelige med Hensyn til Emne og Omfang.

Til II § 2.

Allerede nu er det vistnok almindelig Skik, at de Studerende ved en Række Skrifter, som enten er lettere eller indtager en mindre fremskudt Stilling, benytter mere kortfattede Kommentarer end ved Hovedskrifterne. For at give de Studerende den fornødne Vejledning her, har Fakultetet foreslaaet, at en Række saadanne Skrifter udtrykkelig nævnes.

Til I § 3.

Afskaffelsen af Karakteren Non contemnendus som Hovedkarakter er foreslaaet af det kirkelige Udvalg, og denne Karakters Eksistens maa i Virkeligheden erkendes for uheldig, ligesom den ogsaa er afskaffet ved andre Embedseksaminer.

Fakultetet skal da andrage det høje Ministerium om at søge udvirket den ovenfor foreslaaede kongelige Resolution samt, naar denne maatte foreligge, da at udstede en ministeriel Bekendtgørelse af det ovenfor foreslaaede Indhold.

B. Pastorseminariet.

Hvad Spørgsmaalet om den praktiske Uddannelse angaar, har det kirkelige Udvalg fremsat to Forslag, som det ønskede gennemført allerede før en endelig Ordning blev truffet.

For det første foreslaas der, at der bliver aabnet de Studerende Adgang til at deltage i Pastorseminariets Øvelser inden Embedseksamen. Fakultetet kan anbefale dette Forslag, saaledes at der gives de Studenter i det

fjerde Studieaar, som maatte ønske det, Fortrinsret til at deltage i Øvelserne, med mindre Studenter af ældre Aargange, som tidligere forgæves har søgt Adgang, melder sig.

For det andet stilles der Forslag om at erstatte de nuværende Prøver ved et Vidnesbyrd fra Pastorseminariet om at have deltaget i Øvelserne. Da en saadan Ændring forudsætter en fastere Ordning af Pastorseminariet, end dette for Tiden har, maa Fakultetet mene, at dette Spørgsmaal naturligt finder sin Løsning i Forbindelse med en Reform af den pastorale Uddannelse i dens Helhed. Derimod kan Fakultetet anbefale, at Karaktergivningen allerede nu indskrænkes til en Meddelelse om »Bestaaet« eller »Ikke Bestaaet«.

Hverken det kirkelige Udvalg eller Pastorseminariets Lærere har imidlertid betragtet en Ændring paa de nævnte Omraader som fyldestgørende Reformer, men har vist hen til en eventuel Kommission, hvis Hverv det skulde være at fremsætte Forslag til en Omordning af Pastorseminariet. Gennem en Række af Aar har Kravene om en saadan Reform lydt med stadig voksende Styrke fra de mest forskellige Sider indenfor vor Kirke. Ogsaa Fakultetet maa mene, at Pastorseminariets nuværende Ordning ikke er tidssvarende. Det praktiske Menighedsarbejde er i vore Dage blevet stedse mere mangfoldigt og forgrenet. Hvis ikke de vordende Præster til Skade for deres Stilling i Menighederne skal møde uden tilstrækkeligt Kendskab til og Forstaaelse for det praktiske Kirkelivs Foreteelser, saa maa der kræves en mere indgaaende Vejledning ved Pastorseminariet end den, som kan ydes under de nuværende Forhold, hvor den pastorale Undervisning udelukkende besørges af Mænd, hvis Hovedvirksomhed ligger andet Steds, saa at deres Arbejde ved Pastorseminariet trods al Dygtighed og Samvittighedsfuldhed med Nødvendighed maa blive mere begrænset end ønskeligt.

Fakultetet tillader sig derfor at foreslaa:

1) at den homiletiske Lærerplads ved Pastorseminariet omdannes til en Lærerplads med Forpligtelse til at lede de homiletiske Øvelser samt gennemgaa Homiletik, Pastoraltheologi, Diakonik og Gudstjenestens Ordning. Indehaveren af denne Lærerplads benævnes Professor ved Pastorseminariet.

2) at det overdrages Læreren i Kateketik tillige at undervise i Pædagogik.

3) at Lærerpladserne i Kirkeret og Messesang forbliver uforandrede som hidtil.

4) at Pastorseminariet bliver sat i Stand til at lade afholde Forelæsninger over Missionslære og Missionshistorie.

Fakultetet anser ganske vist ikke Gennemførelsen af dette Punkt for at være lige saa nødvendig som Gennemførelsen af de forrige Punkter. Men da de nævnte Fag Aar for Aar vokser overordentlig stærkt i videnskabelig og praktisk Betydning, maa Fakultetet anse det for særdeles ønskeligt, at der gives Pastorseminariets Studerende Lejlighed til at erholde Vejledning ogsaa i dem.

5) at Pastorseminariets Undervisning ikke forbeholdes Kandidater alene, men at ogsaa Studenter kan deltage i den, saaledes at der gives Studenter i det fjerde Studieaar Fortrinsret, med mindre Studenter af ældre Aargange, som tidligere forgæves har søgt Adgang, melder sig.

6) at der tilstræbes en Uddannelse, som kan tilendebringes paa eet Semester, medens det staar Eleverne frit for, om de ønsker det, at fordele deres Deltagelse i Undervisningen i de forskellige Fag paa flere Semestre.

7) at Studiet ved Pastorseminariet ikke afsluttes med nogen Prøve, men at der gives de Studerende et skriftligt Vidnesbyrd om, at de har deltaget i Forelæsningerne og Øvelserne.

Spørgsmaalet om Betingelserne for Dispensation fra Pastorseminariets Undervisning maa efter Fakultetets Mening gøres til Genstand for nærmere Overvejelse, naar den nye Ordning er gennemført.

8) at denne Omordning af Pastorseminariet finder Sted, saa snart Forholdene gør det muligt, om ikke før, saa ved indtrædende Vakance i den homiletiske Lærerplads«.

Under 9de Marts 1910 indsendte Konsistorium en Skrivelse fra Fakultetet af 8de s. M., saalydende:

»Paa given Foranledning skal Fakultetet udtale, at det intet har at indvende imod, at Indehaveren af den Lærerplads, som Fakultetet har foreslaaet oprettet ved Pastorseminariet, ikke foreslaas benævnet Professor, men i Stedet derfor foreslaas benævnet Forstander ved Pastorseminariet (jfr. Fakultetets 3die Juni 1909 indsendte Forslag B. Punkt 1.).

Under 4de Juli gav Ministeriet derefter Konsistorium Meddelelse om den nedenfor aftrykte Anordning af 29de Juni 1910 og Bekendtgørelse af 30te s. M., idet det med Hensyn til Fakultetets Forslag om en Omordning af Pastorseminariet tilføjede, at det, efter at have brevvekslet med Direktionen for Pastorseminariet, »dog ikke har ment foreløbig at kunne gaa med til en saadan fuldstændig Omordning af Seminariet, der vil kræve forøget Bevilling til dette, og desuden synes forinden at burde underkastes en Drøftelse i en derom nedsat Kommission«.

Kgl. Anordning af 29de Juni 1910 om Ændringer i de theologiske Embedsprøver og Forberedelsen til disse.

Vi Frederik den Ottende, af Guds Naade Konge til Danmark, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg, Gøre vitterligt: At efter de Os af vor Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet foredragne Omstændigheder ville Vi have indført følgende Ændringer i de teologiske Embedsprøver og Forberedelsen til disse.

I.

§ 1.

Med Hensyn til Fagene »Det gamle Testaments Eksegese« og »Kirkehistorie« ville Kandidaterne kunne underkaste sig Eksamenen enten efter den hidtil gældende Ordning eller saaledes, at der indenfor de Rammer, som ere givne ved Universitetsfundatsen af 7de Maj 1788, Kap. IV. § 10 b. og e., i det ene af de nævnte Fag bliver stillet mindre Fordringer (Minimumsfordringer), mod at der i det andet kræves en fyldigere Uddannelse (Maksimumsfordringer). Fordringernes nærmere Omfang fastsættes af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

§ 2.

Laboratorieopgaver i hvilket som helst Fag kunne, hvad enten den gamle eller den nye Ordning med Hensyn til de i § 1 nævnte Fag vælges, under visse Betingelser, som blive nærmere at fastsætte af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, indleveres til Bedømmelse ved Eksamen, og der kan da tages Hensyn til disse Opgaver ved Fastsættelsen af Karakteren for den skriftlige Prøve i vedkommende Fag.

§ 3.

Ved den mundtlige Eksamen kunne Kandidater, der maatte ønske det, i et hvilket som helst Fag opgive og eventuelt blive eksaminerede i et ekstra læst Pensum, under Forudsætning af, at saadanne Opgivelser ere passende og tilstrækkelige med Hensyn til Æmne og Omfang, hvilket afgøres af Fakultetet.

§ 4.

Karakteren »Non contemnendus« bortfalder ved den teologiske Embeds-eksamen som Hovedkarakter, men beholdes som Specialkarakter.

§ 5.

Foranstaaende Bestemmelser finde første Gang Anvendelse ved Sommer-eksamenen 1911.

II.

§ 6.

Adgang til at deltage i Øvelserne ved Pastoralseminariet have foruden teologiske Kandidater tillige teologiske Studenter, dog saaledes at Studenter, der begære Adgang i det fjerde Studieaar, skulle have Fortrinsret til Deltagelse i Øvelserne fremfor andre Studenter; Kandidater og Studenter af ældre Aargange — disse sidste kun forsaavidt de tidligere forgæves have søgt Adgang — skulle dog stedse foretrækkes.

§ 7.

Karaktergivning bortfalder fremtidig ved den homiletiske og kateketiske Prøve, saaledes at Bedømmelsen af Prøvens Udfald alene gives som »Bestaaet« eller »Ikke Bestaaet«.

§ 8.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet bemyndiges til at fastsætte de nærmere Bestemmelser til Gennemførelsen af de ovenfor givne Regler.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenets Bekendtgørelse af 30te Juni 1910 vedrørende kgl. Anordning af 29de Juni 1910 angaaende Ændring i de nugældende Regler om den teologiske Embedseksamen m. v.

Ministeriet vil herved have fastsat følgende nærmere Bestemmelser vedrørende de i kgl. Anordning af 29de Juni 1910 givne ændrede Regler om Afholdelsen af den teologiske Embedseksamen m. v.

§ 1.

I »Det gamle Testaments Eksegese« blive *Minimumsfordringerne* følgende:

Fortolkning til Genesis og 15 Psalmer i Grundsproget samt en kortfattet Oversigt over de gammeltestamentlige Bidiscipliner, nemlig den gammeltestamentlige Indledning, den gammeltestamentlige Teologi og Israels Historie.

Maksimumsfordringerne blive følgende:

Fortolkning til Genesis, 40 Kapitler anden historisk Litteratur, 50 Kapitler af Profeterne, 50 Psalmer og 25 Kapitler anden digterisk Litteratur samt de ovennævnte Bidiscipliner i omtrent samme Omfang som ved Minimumsfordringerne.

I »Kirkehistorie« blive *Minimumsfordringerne* en ganske kortfattet Fremstilling af Kirke- og Dogmehistorien.

Maksimumsfordringerne blive følgende:

a) en noget udførligere Fremstilling af Kirke- og Dogmehistorien samt
b) enten 1) et større Afsnit læst efter en mere indgaaende Fremstilling, eller 2) et mindre Afsnit læst i endnu udførligere Behandling, eller endelig, hvis Kandidaten maatte ønske det, 3) et lille Afsnit studeret efter Kilder.

De under b) nævnte Fordringer blive i hvert enkelt Tilfælde at godkende af Fakultetet.

§ 2.

Den i Bekendtgørelse fra Universitets- og Skoledirektionen af 18de Maj 1847 § 2 indeholdte Bestemmelse, at Opgaven i det gamle Testamente ved den skriftlige Eksamen kan være enten eksegetisk eller en Opgave i en af de til det gamle Testamente henhørende Discipliner, beholder sin Gyldighed for Kandidater med Maksimumsfordringer, medens den for Kandidater med Minimumsfordringer begrænses saaledes, at den skriftlige Opgave i det gamle Testamente for disses Vedkommende, for saa vidt den ikke er eksegetisk, kun kan gives i Æmner, der falde indenfor Israels Historie.

§ 3.

Samtlige nytestamentlige Skrifter skulle studeres i Grundteksten og med Fortolkninger, der direkte behandle denne.

Ved Læsningen af Marcus, Akta, Hebræerbrevet, 2det Peters Brev, Judas' Brev, 2det og 3die Johannes' Brev og Apokalypsen ville mindre udførlige Fortolkninger kunne benyttes. Saavel til mundtlig som til skriftlig Eksamen kan der gives Spørgsmaal i ethvert af de nytestamentlige Skrifter.

Disse Bestemmelser gælde, hvad enten Eksamen tages efter den gamle eller den ny Ordning.

§ 4.

Laboratorieopgaver, der ifølge ovennævnte Anordnings § 2 kunne indgives til Bedømmelse ved Eksamen, maa være udarbejdede ved Øvelser hos Universitetslærere, der regelmæssigt eksaminere ved Embedseksamenen, og Indlevering maa ske med vedkommende Universitetslærers Billigelse mindst 6 Maaneder før Eksamenen.

Hvilket herved bringes til almindelig Kundskab.

b. Andre Sager.

Under 22de Juli 1909 meddelte Ministeriet en theologisk Kandidat Tilladelse til at aflægge de befalede praktiske Prøver, uanset at han først havde bestaaet Embedseksamen i Juni 1909. I Skrivelse af s. D., ved hvilken

Ministeriet af Hensyn til den homiletiske Prøve meddelte Fakultetet den givne Tilladelse til Efterretning, var tilføjet, at den nævnte Tilladelse var meddelt, fordi det var oplyst, at den paagældende, der paa Grund af Sygdom havde maattet opsætte sin Eksamen, havde deltaget i Pastorseminariets Øvelser i første Halvaar 1909.

— Under 25de Maj 1910 fratraadte efter eget Ønske Bibliothekar, Cand. theol. S. M. Gjellerup Stillingen som Notarius ved den theologiske Embedseksamen, saaledes at han, der havde beklædt Stillingen siden 1887, jfr. Aar- bog 1887—88 S. 370, sidste Gang fungerede ved Eksamen i Maj 1910. S. D. ansatte Fakultetet Lic. theol. S. A. Becker som Notarius.

4. Forelæsninger og Eksaminer under det rets- og statsviden- skabelige Fakultet.

a. Den fuldstændige juridiske Embedseksamen.

Under 22de September 1909 meddelte Fakultetet paa givne Foranled- ning ved Opslag paa Universitetet, at saalænge der ikke foreligger en efter de juridiske Studerendes Tarv afpasset kort Fremstilling af den internationale Privatret, gøres dette Fag ikke til Genstand for Eksamination ved juridisk Eksamen.

— Under 31te Januar 1910 meddelte Ministeriet Højesteretssagfører, Dr. jur. Ernst Møller, der agtede at foretage en Rejse til Italien i første Halvdel af Marts Maaned s. A., Tilladelse til at afslutte de for Foraars- halvaaret 1910 bestemte Øvelser allerede i Begyndelsen af Marts s. A.

— Under 13de Oktober 1909 meddelte Fakultetet en af de to Studerende, som under 1ste Februar 1909 havde modtaget det i Aar- bog 1908—09 S. 489 anførte Afslag, og som derefter i Sommeren 1909 havde bestaaet 1ste Del af Eksamen efter Anordning 1ste December 1902 med 48 Points, Til- ladelse til at indstille sig til Eksamens 2den Del i Sommeren 1910.

— Under 22de Februar 1910 meddelte Fakultetet en Student, der i Januar 1907 havde bestaaet den juridiske Eksamen for Ustuderede med 1ste Karakter og derefter i Sommeren 1908 Studentereksamen og i Januar 1910 1ste Del af den fuldstændige juridiske Embedseksamen med 46 Points, Tilladelse til at indstille sig til 2den Del i Vinteren 1910—11 under Hensyn til Ansøgerens Alder, 28 Aar, og hans i Ansøgningen anførte vanskelige øko- nomiske Forhold.

— Under 5te Marts 1910 meddelte Fakultetet en Student, der havde trukket sig tilbage fra Eksamens 2den Del i Januar 1910, Tilladelse til atter at indstille sig i Sommeren 1910 under Hensyn til Ansøgerens ved Lægeattest godtgjorte kroniske Hjertesygdom og til hans ved et Testimonium paupertatis oplyste vanskelige økonomiske Forhold.

— Under 30te Marts meddelte Ministeriet en Slesviger, der havde be- staaet Studentereksamen ved et Gymnasium i Lübeck, Tilladelse til at absolvere de rets- og statsvidenskabelige Eksaminer ved Københavns Uni- versitet efter paa sædvanlig Maade at være immatrikuleret og have bestaaet den filosofiske Prøve. Fakultetet havde i sin Erklæring af 3die Marts anbe- falet, at Tilladelsen meddeltes, og Konsistorium havde under 18de s. M. sluttet sig dertil.

— Under 7de 1910 Maj afslog Fakultetet Andragender fra to Studenter, der efter at have forladt Eksamens 2den Del under den skriftlige Prøve i April 1910 under Henvisning til Lægeattester for nervøse Lidelser ansøgte om Tilladelse til atter at indstille sig i Efteraaret 1910.

— Ved Skrivelse af 7de Juni bemyndigede Ministeriet Kontorchef i samme Ministerium Frantz Dahl til at fungere som Censor ved de juridiske Eksaminer i Resten af den daværende Eksamenstermin i Stedet for Overrets-assessor Brun, der havde faaet Sygdomsforfald, og mulig tillige i Stedet for Højesteretsassessor Hvidt og Højesteretsassessor, Dr. jur. Gram, saafremt deres Virksomhed i Rigsretten eller Højesteret maatte gøre et Vikariat ønskeligt.

b. Statsvidenskabelig Eksamen.

Kgl. Anordning af 5te Februar 1910 om Indretningen af den statsvidenskabelige Eksamen ved Universitetets rets- og statsvidenskabelige Fakultet.

(Jfr. Aarbog 1904—05 S. 35—41).

Under 5te Maj 1909 indsendte de statsvidenskabelige Professorer, Will. Scharling og H. Westergaard, følgende, til Ministeriet stiledede Skrivelse, til Fakultetet:

»Efter at Undervisningen paa Universitetets statistiske Laboratorium nu har bestaaet i en Aarrække, har den efterhaanden antaget saa faste Former som Led i Forberedelsen til den statsvidenskabelige Embedseksamen, at det Spørgsmaal er blevet nærliggende, om der ikke kunde findes en Vej, ad hvilken den ved Laboratorieøvelserne udviste Flid og Dygtighed, i Lighed med hvad der er Tilfældet ved flere andre Laboratorier, kunde blive taget i Betragtning ved Fastsættelsen af Eksamenskaraktererne. Dette vilde formentlig ikke alene for den flittige og dygtige Studerende være et Gode, idet han derved vilde føle sig mere betrygget mod Uheld ved den endelige Eksamen, men det vilde tillige bidrage til at fremme Flid og Stadighed hos Deltagerne i Laboratoriets obligatoriske Kursus.

Øvelserne foregaar paa den Maade, at der stilles Deltagerne en Række Opgaver til skriftlig Udarbejdelse, dels for at give dem Adgang til at gøre sig fortrolige med den officielle Statistiks Publikationer, dels for at øve dem i den theoretiske Statistiks Hovedsætninger og lære dem at anvende disse paa et foreliggende Iagttagelsesmateriale. Deltagerne gør Rede for Materialets Art, for de foreliggende Fejlkilder samt for de anvendte Metoder, og for de Slutninger, der kan drages af Iagttagelserne.

Hvis man nu gav Docenter og Censorer Adgang til at blive bekendte med disse Udarbejdelser og ikke som hidtil nøjedes med, at de blev gennemgaaet af Lederen af Undervisningen paa Laboratoriet og af dettes Assistent, vilde der være et Grundlag for Bedømmelsen af Deltagerens Flid, Modenhed og Dygtighed overfor statistiske Opgaver, og man kunde da, naar den paagældende indstillede sig til Eksamen, ved Bedømmelsen af den skriftlige statistiske Opgave med derefter følgende mundtlig Prøve i Danmarks Statistik, og ved Bedømmelsen af Prøven i Statistikkens Theori, for hvilke der gives henholdsvis en dobbelt og en enkelt Karakter, lade Bedømmelsen af Labora-

torieopgaverne indgaa som Led deri. Vi har da tænkt os, at man lod Bedømmelsen af den theoretiske Indsigt gælde med en Trediedel ved Karakterberegning i Statistikens Theori, medens Bedømmelsen af Udarbejdelsen forøvrigt, ogsaa under Hensyn til Flid og Orden, indgik med den Trediedel i Dobbeltkarakteren i »Danmarks Statistik«, hvor Karakteren for den skriftlige Eksamensopgave ligeledes indgik med en Trediedel. Arbejdet paa Laboratoriet fik saaledes samme Indflydelse, som om der blev givet en enkelt Karakter derfor.

Vi har ment, at en saadan Hensyntagen til de ifølge Anordning af 27de December 1904 obligatoriske Øvelser paa Laboratoriet kan foregaa uden nogen Ændring af nævnte Anordning, saafremt Ministeriet ikke har noget herimod at indvende, og fornøden Meddelelse herom bliver bekendtgjort for de Studerende. Vi tillader os derfor at imødesee en Tilkendegivelse herom fra det høje Ministerium, hvilket da vil blive de Studerende meddelt ved Op-slag baade i Laboratoriet og paa Universitetet.«

Ved Indsendelsen af denne Skrivelse til Konsistorium medgav Fakultetet under 24de Maj s. A. Andragendet sin anbefaling, idet det henstillede, hvorvidt Ministeriet maatte mene, at Forandringen kunde foretages uden kgl. Anordning; under 12te Juni indsendte Konsistorium Andragendet, ledsaget af Fakultetets Skrivelse af 24de Maj, til Ministeriet med sin anbefaling.

Under 14de Juli 1909 tilskrev Ministeriet Konsistorium saaledes:

»I Anledning af den med D'hr. Rektor og Professorers Skrivelse af 12te f. M. hertil indsendte Ansøgning, hvori de statsvidenskabelige Professorer ansøger om en Forandring ved den statsvidenskabelige Eksamen, saaledes at den ved Øvelserne paa det statistiske Laboratorium udviste Flid og Dygtighed kunde blive taget i Betragtning ved Eksamenskaraktererne, skal Ministeriet, med Bemærkning at man er sindet at imødekomme det saaledes ansøgte, men at man vil anse det for nødvendigt i den Anledning at indgaa til Hs. Majestæt Kongen med en allerunderdanigst Forestilling om en dertil sigtende Ændring i den kongelige Anordning af 27de December 1904 om den statsvidenskabelige Eksamen, tjenstligst anmode Konsistorium om hertil at ville indsende Forslag til en Ændring af denne Anordning paa de Punkter, hvor dette maatte skønnes nødvendigt, naar det angivne Formaal skal opnaas«.

Under 3die November 1909 indsendte Konsistorium derefter med sin anbefaling til Ministeriet en med hele Fakultetets anbefaling og Tilslutning fremsendt Skrivelse af 18de Oktober fra de statsvidenskabelige Professorer, hvori disse bemærkede, at de efter fornyet Overvejelse var kommet til det Resultat, at man lettest ordnede Sagen ved Tilføjelse af en særlig Karakter for de nævnte Øvelser. De fremsatte derfor Forslag til de hertil fornødne Ændringer i Anordningen af 1904, hvilket Forslag paa Ministeriets derom nedlagte Forestilling blev bifaldet ved kgl. Resolution af 29de December 1909, hvorefter Ministeriet under 14de Januar 1910 tilskrev Konsistorium saaledes:

»Paa Ministeriets derom nedlagte allerunderdanigste Forestilling har det under 29de f. M. behaget Hans Majestæt Kongen at bifalde følgende Ændrin-

ger i den kgl. Anordning af 27de December 1904 om den statsvidenskabelige Eksamen:

Til § 3, 1ste Stykke, føjes:

De under Øvelserne udførte Arbejder komme i Betragtning ved Eksamensbedømmelsen i Overensstemmelse med Reglerne i § 5.

Til § 3, 2det Stykke, føjes:

Bestemmelsen i 1ste Stykkes sidste Punktum finder herved tilsvarende Anvendelse.

§ 5 affattes saaledes:

For den større skriftlige Opgave i Hovedfaget, for den skriftlige Opgave i dansk borgerlig Ret og for den ved Øvelserne paa Universitetets statistiske Laboratorium udviste Flid og Dygtighed gives særskilte Karakterer, hvorhos de to Karakterer for skriftlige Udarbejdelser i Økonomiens Teori og Politik sammenregnes til 1 Karakter. Karaktererne for de andre skriftlige Udarbejdelser sammenregnes med Karaktererne for den mundtlige Prøve i samme Fag til 1 Karakter for hvert af disse. For hvert af de øvrige Fag gives ved den mundtlige Prøve 1 Karakter.

Ialt gives altsaa 15 Karakterer. Karakterberegningen foregaar efter de i Bekendtgørelse af 4de December 1902 om de juridiske Eksaminer II A 1ste Membrum givne Regler, saaledes, at der gives følgende Karakterer:

»Laudabilis et quidem egregie«

naar de 15 Karakterer tilsammen udgøre mindst en Talværdi af 221.

»Laudabilis« naar de tilsammen udgøre mindst 176.

»Haud illaudabilis I^{mi} gradus«

naar de tilsammen udgøre mindst 156.

»Haud illaudabilis II^{di} gradus«

naar de tilsammen udgøre mindst 121.

Den, som ikke opnaar mindst 121 Points eller som i et Fag faar Nul, anses for umoden.

§ 6, 2det og 3die Stykke, affattes saaledes:

Den, der har taget »fuldstændig juridisk Embedseksamen« efter Anordning af 1ste December 1902 med Hovedkarakteren »Laudabilis«, kan blive statsvidenskabelig Kandidat ved at tage en Tillægseksamen i de 6 økonomisk-statistiske Fag efter samme Regler som foran, jfr. § 3.

Som Hovedkarakter kan opnaas:

»Laudabilis et quidem egregie«, naar de for disse Fag givne Karakterer tilsammen udgøre mindst 132.

»Laudabilis«, naar de tilsammen udgøre mindst 106.

»Haud illaudabilis I^{mi} gradus«, naar de tilsammen udgøre mindst 94.

Den, som ikke opnaar mindst 94 Points eller som i et Fag faar Nul, anses for umoden.

Hans Majestæt Kongen har yderligere bifaldet, at disse Ændringer første Gang komme til at gælde for de statsvidenskabelige Studerende, der afslutte deres Øvelser i 1911, samt bemyndiget nærværende Ministerium til at træffe alle til de nævnte Ændringers Gennemførelse nødvendige Bestemmelser.

Hvilket tjenstligst meddeles til behagelig Efterretning under Henvisning til D'Herrer Rektors og Professorers Skrivelse af 3die November f. A., idet man tilføjer, at der af Ministeriet vil blive nedlagt Forestilling om Udstedelse af Anordningen i den saaledes ændrede Form, samt at man forventer fra Konsistorium at modtage nærmere Indstilling om de Former, hvorunder Bedømmelsen af de studerendes Flid og Dygtighed under Laboratorieøvelserne skal foregaa og, om hvorledes den ifølge ovenstaaende fastsatte Karakter herfor skal bestemmes.

Ministeriet udbeder sig tillige en Udtalelse om, hvorvidt det maa antages nødvendigt at fastsætte nye Bestemmelser om den med de studerendes Arbejder paa Laboratoriet førte Kontrol, eller om den nu i saa Henseende gældende Praksis, om hvilken Oplysninger udbedes, maa anses for tilstrækkelig betryggende.

Under 14de Februar 1910 tilstillede Ministeriet Konsistorium Eksemplarer af

Kgl. Anordning af 5te Februar 1910 om Indretningen af den statsvidenskabelige Eksamen ved Universitetets rets- og statsvidenskabelige Fakultet.

Vi Frederik den Ottende, af Guds Naade Konge til Danmark, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg, Gøre vitterligt: Efter de Os af Vor Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet allerunderdanigst foredragne Omstændigheder ville Vi herved have kongelig Anordning af 27de December 1904 om Indretningen af den statsvidenskabelige Eksamen ved Universitetets rets- og statsvidenskabelige Fakultet affattet paa følgende Maade:

I.

§ 1.

Den, der har bestaaet statsvidenskabelig Eksamen i Overensstemmelse med de nedenfor fastsatte Regler, betegnes som Kandidat i Statsvidenskab, og har den i Bekendtgørelse af 10de Juni 1851 § 5, første Punktum, statsvidenskabelige Kandidater indrømmede Adgang til saadanne Embeder i og under de forskellige Ministerier, med Hensyn til hvilke den af ham erhvervede juridiske Kundskab maa anses for fyldestgørende, herunder dog ikke medregnet Embeder, for hvis Opnaaelse »fuldstændig juridisk Embedseksamen« er gjort til Betingelse, ej heller Retsskriverembeder og Sagførerstillinger. Fremdeles giver denne Eksamen dem, der have erholdt første Karakter, Adgang til at erhverve akademiske Grader.

De, der have bestaaet »økonomisk-statistisk Eksamen« efter Anordning af 20de Februar 1892, ere berettigede til at betegne sig som statsvidenskabelige Kandidater.

II.

§ 2.

Statsvidenskabelig Eksamen omfatter følgende Fag: 1. Nationaløkonomiens Teori, 2. Nationaløkonomiens Politik, 3. Finansvidenskab (derunder dansk Stats- og kommunal Finansstatistik), 4. Danmarks Statistik, 5. Statistikkens Teori, 6. statsvidenskabelig Encyklopædi, 7. politisk Historie, 8. dansk borgerlig Ret i Oversigt med noget mere indgaaende Kendskab til enkelte

Afsnit efter Fakultetets nærmere Anvisning, 9. dansk Statsforfatningsret, 10. dansk Statsforvaltningsret (derunder et Omrids af Næringsretten), 11. Folkeret.

Eksamen afholdes 2 Gange om Aaret. Betingelserne for at underkaste sig denne Eksamen ere de samme som hidtil i Henhold til Plakat af 10de August 1848. Den, der vil underkaste sig Eksamen, maa fremlægge Attest fra vedkommende Professor om regelmæssigt og stadigt at have deltaget i det statistiske Laboratoriums Øvelser i det nedenfor angivne Omfang.

§ 3.

Som Hovedfag betragtes enten Nationaløkonomi eller Statistik efter Kandidatens Valg. Vælges Nationaløkonomi til Hovedfag, maa Kandidaten have læst enten et engelsk, et tysk eller et fransk Systemværk efter Fakultetets nærmere Anvisning. Dernæst maa et af de af Fakultetet nærmere angivne Hovedafsnit af Økonomien studeres ved Læsning af de af Fakultetet for hvert enkelt Afsnit anviste Bøger; det paagældende Afsnit maa opgives i hans petitum. Det statistiske Laboratoriums Øvelser maa han have besøgt regelmæssigt mindst 2 Gange ugentlig, 3 Timer hver Gang, i ét Halvaar samt yderligere saa mange Gange, at han har deltaget i 60 Øvelser à 3 Timer. De under Øvelserne udførte Arbejder komme i Betragtning ved Eksamensbedømmelsen i Overensstemmelse med Reglerne i § 5.

Vælges Statistik til Hovedfag, maa Kandidaten godtgøre et særligt Kendskab til Statistikens Teori og Sandsynlighedsberegning, saaledes at han tillige har gjort sig bekendt med nogle Værker af fremragende statistiske Forfattere efter Fakultetets nærmere Anvisning. Det statistiske Laboratoriums Øvelser maa han have besøgt regelmæssigt mindst 2 Gange ugentlig, 3 Timer hver Gang, i to Halvaar, samt yderligere saa mange Gange, at han har deltaget i 100 Øvelser à 3 Timer. 1ste Stykkes sidste Punktum finder herved tilsvarende Anvendelse.

Danmarks Statistik omfatter de i Falbe-Hansen og Scharling's Haandbog 1ste—3die Bind omhandlede Emner.

Til statsvidenskabelig Encyklopædi henregnes en Oversigt over de vigtigste Teorier med Hensyn til Staten og om Samfundets Bygning og Livsforhold (Sociologi) samt en Udsigt over de statsretlige Forhold og deres Udvikling i de vigtigste Lande (Statskundskab).

Politisk Historie omfatter den nyere Historie siden 1789.

I dansk Statsforfatningsret og Folkeret forudsættes samme Kundskabsfylde som ved »fuldstændig juridisk Embedseksamen«. Dansk Statsforvaltningsret omfatter Grundtrækkene af Stats- og Kommunalforvaltningen samt et Omrids af Næringsretten.

§ 4.

Statsvidenskabelig Eksamen bestaar af en skriftlig og en mundtlig Prøve. Ved den skriftlige Prøve gives to Opgaver i Nationaløkonomi, til hvis Besvarelse indrømmes en Tid af 4 Timer til hver, samt en Opgave i Statistik, hvortil indrømmes 4 à 6 Timer efter Fakultetets nærmere Bestemmelse i hvert enkelt Tilfælde. Endvidere gives en Opgave i dansk borgerlig Ret samt i et af de andre juridiske Fag efter Fakultetets nærmere Bestemmelse i hvert enkelt Tilfælde; til disse Opgavers Besvarelse indrømmes 4 Timer til hver.

Derhos gives i det af Kandidaten valgte Hovedfag en større skriftlig Opgave til Besvarelse i Laboratoriet med Benyttelse af de til Raadighed staaende litterære Hjælpemidler, undtagen danske Lære- og Haandbøger eller Kollegiehæfter i det paagældende Fag samt andre af Fakultetet udtrykkeligt udpegede Værker; til Besvarelsen indrømmes 8 Timer.

Den mundtlige Prøve, til hvilken vedkommende stedes, for saa vidt de ved Bedømmelsen af de skriftlige Opgaver ere fundne tilstrækkeligt forberedte og modne, omfatter de i § 2 nævnte 11 Fag.

§ 5.

For den større skriftlige Opgave i Hovedfaget, for den skriftlige Opgave i dansk borgerlig Ret og for den ved Øvelserne paa Universitetets statistiske Laboratorium udviste Flid og Dygtighed gives særskilte Karakterer, hvorhos de to Karakterer for skriftlige Udarbejdelser i Økonomiens Theori og Politik sammenregnes til 1 Karakter. Karaktererne for de andre skriftlige Udarbejdelser sammenregnes med Karaktererne for den mundtlige Prøve i samme Fag til 1 Karakter for hvert af disse. For hvert af de øvrige Fag gives ved den mundtlige Prøve 1 Karakter.

I alt gives 15 Karakterer. Karakterberegningen foregaar efter de i Bekendtgørelse af 4de December 1902 om de juridiske Eksaminer II. A. 1ste membrum givne Regler saaledes, at der gives følgende Hovedkarakter:

»Laudabilis et quidem egregie«, naar de 15 Karakterer tilsammen udgøre mindst en Talværdi af 221;

»Laudabilis«, naar de tilsammen udgøre mindst 176;

»Haud illaudabilis I^{mi} gradus«, naar de tilsammen udgøre mindst 156, og

»Haud illaudabilis II^{di} gradus«, naar de tilsammen udgøre mindst 121.

Den, som ikke opnaar mindst 121 Points eller som i et Fag faar Nul, anses for umoden.

III.

§ 6.

Den de juridiske Kandidater, som have bestaaet Eksamen i den ved Anordning af 26de September 1890 fastsatte Form, ved Anordning af 20de Februar 1892 givne Adgang til at blive statsvidenskabelige Kandidater vedbliver paa de her fastsatte Vilkaar indtil Udgangen af 1910; dog skal til Hovedkarakteren »Laudabilis« udkræves, at der i to af de statsvidenskabelige Fag opnaas Karakteren »Laudabilis«, i det tredie mindst Haud illaudabilis.

Den, der har taget »fuldstændig juridisk Embedseksamen« efter Anordning af 1ste December 1902 med Hovedkarakter »Laudabilis«, kan blive statsvidenskabelig Kandidat ved at tage en Tillægseksamen i de 6 økonomisk-statistiske Fag efter samme Regler som foran jfr. § 3.

Som Hovedkarakter kan opnaas:

»Laudabilis et quidem egregie«, naar de for disse Fag givne Karakterer tilsammen udgøre mindst 132;

»Laudabilis«, naar de tilsammen udgøre mindst 106;

»Haud illaudabilis I^{mi} gradus«, naar de tilsammen udgøre mindst 94.

Den, som ikke opnaar mindst 94 Points eller i et enkelt Fag faar Nul, anses for umoden.

IV.

§ 7.

De statsvidenskabelige Censorer medvirke efter de hidtil gældende Regler.

§ 8.

Den, der indstiller sig til »statsvidenskabelig Eksamen«, har at erlægge en Kendelse af 16 Kroner, der fordeles saaledes: 4 Kr. til Universitetets Kasse, 4 Kr. til Dekanus, 4 Kr. til Notarius og 4 Kr. til Universitetspedellerne til lige Deling.

Den juridiske Kandidat, der indstiller sig til Tillægseksamen, erlægger en Kendelse af 8 Kr., der fordeles i samme Forhold.

§ 9.

Hvor ikke andet i denne Anordning er bestemt, har det fremdeles sit Forblivende ved de hidtil gældende almindelige Regler for Embedseksamener og de særlige Regler for de under det rets- og statsvidenskabelige Fakultet hørende Eksamener.

§ 10.

Kirke- og Undervisningsministeriet bemyndiges til at træffe de Bestemmelser, der iøvrigt maatte være nødvendige til Gennemførelsen af denne Anordning.

§ 11.

Nærværende Bestemmelser komme første Gang til Anvendelse for de statsvidenskabelige studerende, der afslutter deres Øvelser i 1911.

Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.

Angaaende den af Ministeriet i ovenanførte Skrivelse af 14de Januar 1910 ønskede Indstilling om de Former, hvorunder Bedømmelsen af de studerendes Flid og Dygtighed under Laboratorieøvelserne skal foregaa m. v., og den i samme Skrivelse ønskede Udtalelse angaaende den med de studerendes Arbejde paa Laboratoriet førte Kontrol og om de i den Anledning trufne Bestemmelser vil Meddelelse blive givet i næste Hæfte af Aarbogen.

A n d r e S a g e r.

— Under 27de Juni 1910 tillod Fakultetet en Student, der i Sommeren 1910 efter at have opnaaet 61 Points ved Eksamens skriftlige Del havde forladt den mundtlige Del efter paabegyndt Eksamination i Finansvidenskab, atter at indstille sig i Vinteren 1910—11. Til Støtte for sit Andragende havde Ansøgeren bl. a. henvist til, at han paa Grund af sin Alder, 25 Aar, kunde vente at blive udskrevet til Militærtjeneste, og til, at hans økonomiske Forhold ikke tillod ham at læse et helt Aar til.

c. Juridisk Eksamen for Ustuderede.

Dispensation i Henhold til Anordning 1ste December 1902 § 7, sidste Punktum, blev meddelt 4 Studerende, hvoraf 1 fik Tilladelse til at indstille sig til Eksamen i Sommeren 1910, 3 i Vinteren 1910—11. Derimod blev den

nægtet en Exam. jur., der i Sommeren 1907 var blevet rejiceret ved den skriftlige Prøve, i Vinteren 1908—09 havde bestaaet Eksamen med 88 Points og i Vinteren 1909—10 havde forladt Eksamen efter at have opnaaet 28 Points ved den skriftlige Prøve.

— Under 16de Marts 1910 afslog Ministeriet efter Fakultetets Indstilling af 11te s. M. et Andragende om Tilladelse til at indstille sig til Eksamen uden at have bestaaet Almindelig Forberedelseksamen eller en dermed ligestillet Prøve.

5. Forelæsninger og Eksaminer under det lægevidenskabelige Fakultet.

I Anledning af, at tre Studerende havde ansøgt om Tilladelse til at indstille sig til 1ste Del af Eksamen efter den gamle Ordning, uanset at denne i Henhold til Anordning 14de Juli 1902 § 14 blev afholdt sidste Gang i Sommeren 1909, meddelte Ministeriet under 28de September 1909 efter Fakultetets Indstilling, at det ansøgte ikke kunde bevilges.

— Under s. D. tillod Ministeriet efter Fakultetets Indstilling en Student, der under 5te Juli 1909 havde modtaget det i Aarbogen 1908—09 S. 510 meddelte Afslag fra Ministeriet, at overføre de Karakterer, som han havde faaet i Fysik og Kemi, praktisk og mundtlig, ved den tidligere lægevidenskabelige Forberedelseksamen, til 1ste Del af lægevidenskabelig Embedseksamen efter den ny Ordning paa Betingelse af, at han gennemgik de obligatoriske Kursus i praktisk fysiske Øvelser og Titreranalyse, medens Karaktererne i Zoologi og Botanik bortfaldt. Endvidere bemyndigede Ministeriet Fakultetet til, saafremt der maatte fremkomme ganske analoge Tilfælde, at foretage denne Karakteroverføring fra den gamle til den ny Ordning med den dertil knyttede Betingelse om Gennemgang af de nævnte obligatoriske Kursus.

Samme Tilladelse meddelte Ministeriet under 26de Oktober 1909 en af de tre Studenter, der under 28de September s. A. havde modtaget det ovenfor gengivne Afslag fra Ministeriet. Derimod nægtede Ministeriet under 5te Oktober s. A. Tilladelse til en Student til at bevare sin i Juli 1908 erhvervede Karakter i praktisk Kemi ved lægevidenskabelig Embedseksamens 1ste Del, hvilken Eksamen han senere havde forladt.

— I Henhold til den ved Ministeriets Skrivelse af 28de September 1909 givne Bemyndigelse for Fakultetet blev det tilladt tre Studerende at overføre de anførte Karakterer paa de angivne Betingelser. Da det obligatoriske Kursus i Titreranalyse ikke afholdtes i Foraarssemestret 1910, tillod Fakultetet fire Studerende nemlig de samme tre og den, der under 26de Oktober 1909 havde opnaaet Ministeriets Tilladelse til Overførelsen, at indstille sig til 1ste Del af Embedseksamen efter Anordning 14de Juli 1902 i Sommeren 1910 paa Betingelse af, at de senere indsendte Attest for at have gennemgaaet dette Kursus.

— Under 18de Oktober 1909 meddelte Fakultetet paa Forespørgsel, at det vilde kunne bevilge en Ansøgning om at lade 2 Maaneders Kandidat-tjeneste paa Blegdamshospitalet træde i Stedet for det obligatoriske Kursus samme Sted, saafremt Hospitalets Overlæge i Attestbogen paa Blanketten for det obligatoriske Kursus i epidemiske Sygdomme vilde skrive en Attest

for, at den paagældende paa Blegdamshospitalet havde faaet en Uddannelse, som fuldt ækvivalerede det forlangte Kursus.

— Ved Skrivelse af 4de December 1909 meddelte Ministeriet Fakultetet Bemyndigelse til at lade den forestaaende Eksamen i Operation, til hvilken Materiale da forelaa, afholde allerede i December s. A.

— Under 22de December 1909 foretog Fakultetet efter Forslag af Prof. Leopold Meyer den Ændring i Planen for Studiet til Embedseksamens 2den Del, jfr. Aarvog 1905—06 S. 404—5, at det obligatoriske Kursus i Fødselsvidenskab og spæde Børns Sygdomme afholdes i næstsidste i Stedet for sidste Semester.

— Under 23de December 1909 modtog Fakultetet fra 70 juridiske Studerende følgende Adresse:

»I Erkendelsen af det nyttige og ønskelige i, at der skabes en saa god Forstaaelse som mulig mellem Jurister og Læger, tillader undertegnede Studenter, der alle studerer Jura ved Københavns Universitet, sig gennem det medicinske Fakultet at anmode D'Herrer Professorer i Psykiatri og Retsmedicin, Prof. Dr. A. Friedenreich og Prof. Dr. Knud Pontoppidan, om at fortsætte med de engang saa heldigt paabegyndte Forelæsninger over Psykiatri og Retsmedicin for de juridiske Studenter«.

Adressen, til hvilken Underskrifterne var samlet i Dagene 18.—22. December paa Juridisk Laboratorium, blev af Fakultetet tilstillet de nævnte Professorer.

— Under 29de December 1909 meddelte Ministeriet efter Omstændighederne en Student, der i Sommeren 1906 havde bestaaet første Del af Eksamen efter den nye Ordning og derfor senest Sommer 1912 skulde indstille sig til Eksamens 2den Del, $\frac{1}{2}$ Aars Udsættelse med at tage 2den Del. Fakultetet havde under 20de s. M. under Henviisning til en indsendt Lægeattest anbefalet, at den ønskede Udsættelse blev bevilget.

— I Anledning af et gennem Lægeraadet for det kgl. Frederiks Hospital og den kgl. Fødsels- og Plejestiftelse modtaget Andragende fra Studerende, der ikke havde bestaaet 1ste Del af Embedseksamen, om Tilladelse til at udføre deres kirurgiske Tjeneste i det Aar, i hvilket de læser om til 1ste Del af Embedseksamen, meddelte Fakultetet under 18de Januar 1910 Lægeraadet, at Fakultetet ikke mente at kunne fravige sin tidligere Stilling til Sagen, og at Tilladelsen altsaa ikke kunde gives.

— Et Andragende fra en Student, der ved Eksamen i Vinteren 1909—10 manglede $\frac{1}{18}$ Point i at bestaa 1ste Del, om Tilladelse til at indstille sig paany til 1ste Del i Sommeren 1910 blev ikke anbefalet af Fakultetet.

— I Anledning af Vakancen i Professoratet i Oftalmologi bortfaldt Undervisningen i dette Fag i Foraarssemestret 1910.

— Under 13de April 1910 tillod Fakultetet en Student at indstille sig til 1ste Del af Embedseksamen i Sommeren 1910, uagtet han ikke havde indmeldt sig inden den bekendtgjorte Frist.

— Ved Skrivelse af 14de April 1910 bifaldt Ministeriet efter Fakultetets Indstilling, at det under Universitetets Udgiftspost 4.: Særegne Udgifter til det lægevidenskabelige Fakultet, paa Underkonto e.: Til ekstraordinære Udgifter, bevilgede Beløb, 100 Kr., anvendtes til Dækning af Udgifter til Skrivearbejde m. m., foranledigede ved det af Eksamensordningen særlig

paa Grund af Overgangen fra den gamle til den nye Ordning krævede Arbejde og ved det store Antal indtegnede Studerende.

— Under 25de April 1910 meddelte Ministeriet Fakultetet Tilladelse til at lade Eksamens 2den Del i Sommeren 1910 begynde allerede i Maj Maaned for de mundtlige Fags Vedkommende.

— Under 17de Juni 1910 tillod Fakultetet en Student at indstille sig til 1ste Del af Eksamen i Vinteren 1910—11, uagtet han havde afmeldt sig for sent fra samme Eksamen i Sommeren 1910, under Hensyn til en indsendt Lægeattest, jfr. Aarbog 1904—05 S. 45.

6. Forelæsninger og Eksaminer under det filosofiske Fakultet.

a. *Undervisningen i Latin og Græsk for theologiske og juridiske Studenter af den matematisk-naturvidenskabelige Linie.*

(Jfr. Aarbog 1907—08 S. 151—58).

Paa Finansloven for 1910—11 blev efter Ministeriets Forslag bevilget 500 Kr. under Universitetets Udgiftspost 7. t. »Til Timebetaling for en Lærer, der kan give Undervisning ved Universitetet for de theologiske studerende i Latin og Græsk og for de juridiske studerende i Latin«. Forslaget om Ansættelse af en saadan Lærer var i Anmærkningerne til Finanslovforslaget, jfr. Rigsdagstid. 1909—10, Till. A. Sp. 1279—82, begrundet i Overensstemmelse med det i Konsistoriums Skrivelse af 28de Januar 1908 (Aarbog 1907 08 S. 155—56) udtalte. Størrelsen af Beløbet, hvorom Universitetet ikke havde gjort Forslag, begrundedes saaledes: »Paa Grund af Undervisningens endnu usikre og i hvert Fald meget vekslende Omfang tænkes Læreren lønnet med Timebetaling, hvortil er foreslaaet bevilget et Beløb af 500 Kr.»

Om Undervisningens nærmere Ordning vil Meddelelse blive givet i Aarbogen for 1910—11.

Med Hensyn til den i kgl. Anordning af 28de Februar 1908 omhandlede Tillægsprøve i Latin og Græsk udtalte Ministeriet under 8de Januar 1910, at det for denne Eksamenstermin (Vinteren 1909—10) Vedkommende vilde kunne bifalde, at Prøven aflagdes under samme Former som den tidligere Tillægseksamen, dog uden latinsk Version, men at det forbeholdt sig senere at træffe Bestemmelse med Hensyn til Prøvens endelige Ordning. Saadan Bestemmelse var ved denne Aarbogs Udgivelse endnu ikke truffet.

b. *Optagelse af Gymnastik som Bifag ved Skoleembedseksamen.*

(Jfr. Aarbog 1908—09 S. 514—24).

Efter Indstilling fra Fakultetet af 11te Juni 1909, indsendt af Konsistorium 14de s. M., bifaldt Ministeriet under 3die September 1909, at Faget Gymnastik knyttes til Skoleembedseksamen i det filosofiske Fakultet paa den Maade, at der gives Gymnastik Plads blandt de Fag, i hvilke det efter Anordning 16de Marts 1901 er tilladt at underkaste sig Tillægsprøve til Skoleembedseksamen, jfr. nedenfor S. 1015.

Om denne Eksamens nærmere Ordning og Fagets Optagelse blandt de ordinære Bifag ved Eksamen vil Meddelelse blive givet i et senere Hæfte af Aarbogen.

c. *Andre Sager.*

Under 22de Januar 1910 meddelte Ministeriet en Student, der i December 1909 havde forladt Eksamens 1ste Del under den skriftlige Prøve, Tilladelse til atter at indstille sig i Sommeren 1910. Fakultetet havde under 18de s. M. anbefalet hans Ansøgning under Henvisning til hans ved Lægeattest godtgjorte sygelige Helbredstilstand.

— Under 27de Januar 1910 afslog Ministeriet efter Fakultetets Indstilling et tilsvarende Andragende fra en Student, der i samme Termin havde indstillet sig til Eksamens 2den Del i 2 Bifag, men var blevet rejiceret efter den skriftlige Prøve i det ene af disse og derefter havde forladt Eksamen.

— Under 14de Februar 1910 vedtog Fakultetet følgende

R e g l e r f o r B e v a r e l s e a f B e s v a r e l s e r a f s k r i f t l i g e
O p g a v e r o g A f h a n d l i n g e r .

1. De i Hjemmet skrevne større Afhandlinger ved Magisterkonferens kunne, efter Kandidatens derom fremsatte Ønske, tilbageleveres ham, efter at han har bestaaet Magisterkonferens.

2. Afsløsningsopgaver ved Skoleembedseksamen opbevares i 3 Aar, efter at Kandidaten endelig har afsluttet sin Eksamen. Dog maa Kandidaten, med Fakultetets Tilladelse, indenfor denne Tid kunne faa Afhandlingen udlaant og efter de 3 Aars Forløb kan den tilbageleveres ham.

3. Alle andre skriftlige Besvarelser og Opgaver ved Magisterkonferens eller Skoleembedseksamen opbevares 3 Aar, efter at Kandidaten endelig har afsluttet sin Prøve, for derefter at tilintetgøres.

— Under 5te April 1910 afslog Fakultetet et Andragende fra en Studerende, der i Maj 1909 var blevet rejiceret efter den mundtlige Prøve ved en i Maj 1908 begyndt Magisterkonferens i Historie, om Tilladelse til at indstille sig igen med Bevarelse af den store Opgave, jfr. Ministeriets Bekendtgørelse af 2den August 1901 § 1, Aarvog 1900—01 S. 729. De historiske Professorer havde i en Erklæring af 1ste April s. A. udtalt sig imod, at Tilladelsen gaves.

Derimod tillod Fakultetet under 19de April en Studerende, der var blevet rejiceret i Oktober 1909 efter Besvarelsen af de mindre Opgaver ved en i Maj 1909 begyndt Magisterkonferens i almindelig og sammenlignende Litteraturhistorie, at indstille sig igen i Maj 1910 med Bevarelse af den store Opgave.

— Da Museumsdirektør, Dr. phil. A. W. J. Møllerup efter Paabegyndelsen af den skriftlige Del af Skoleembedseksamen i Sommeren 1910 havde nedlagt det ham af Ministeriet under 13de Marts 1909, Aarvog 1908—09 S. 511, overdragne Hverv som Censor i Historie, meddelte Ministeriet under 4de Juni i Henhold til Fakultetets Indstilling af 31te Maj Tilladelse til, at der ved Skoleembedseksamen i Historie i Sommerterminen 1910 for den skriftlige Dels Vedkommende kun fungerede een Censor, og at der for den mundtlige Dels Vedkommende tilkaldtes en foreløbig Censor. Som saadan tilkaldte Fakultetet Dr. phil. Johs. Lindbæk.

7. Forelæsninger og Eksaminer under det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet.

a. Optagelse af Gymnastik som frivilligt Bifag ved Skoleembedseksamen.

(Jfr. Aarbog 1908—09 S. 514—24).

Ved den ovenfor S. 1013 nævnte Skrivelse af 3die September 1909 bifaldt Ministeriet efter Fakultetets og Konsistoriums Indstilling, at Gymnastik indordnes som frivilligt Bifag ved Skoleembedseksamen under det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, saaledes at der for de Kandidater, der ønsker at medtage Gymnastik som Eksamensfag, kan tilstedes af Fakultetet en nærmere bestemt Reduktion af de øvrige Eksamensfordringer.

Om den nærmere Ordning vil Meddelelse blive givet i et senere Hæfte af Aarbogen.

b. Andre Sager.

En Forespørgsel fra en Student, der i Sommeren 1909 var blevet rejjeret ved den skriftlige Del af Skoleembedseksamen i Matematik efter Anordning 25de Oktober 1883, om det kunde tillades ham at indstille sig i Efteraaret 1910 til første Del af Skoleembedseksamen efter Anordning 7de December 1906 uden Dispensation, blev af Fakultetet under 10de Juli 1909 besvaret bekræftende.

— Under 14de Juli 1909 meddelte Ministeriet efter Fakultetets og Konsistoriums Indstilling fhv. Professor i Matematik ved Universitetet i Helsingfors, Dr. phil. E. R. Neovius Tilladelse til i Efteraarshalvaaret 1909 og Foraarsshalvaaret 1910 at holde Forelæsninger ved Københavns Universitet over Theorier for de elliptiske Funktioner og Anvendelser, under Henvi- ning til, at han havde modtaget Opfordring fra en Kreds af Universitetets Studerende til at holde de anførte Forelæsninger (Jfr. Aarbog 1908—09 S. 513).

— Under 22de September 1909 meddelte Fakultetet en Student, der havde bestaaet 1ste Del af Fabrikingeniøreksemen ved den polytekniske Lærestanstalt og forespurgte, hvilke Lempelser der vilde kunne tilstaaes ham ved en Magisterkonferens med Kemi som Hovedfag, at han vilde kunne fritages for mundtlig og skriftlig Prøve i Fysik og Matematik samt for mundtlig Prøve i Geologi og Mineralogi.

— Under 30te November 1909 bevilgede Fakultetet to Studerende, der i samme Halvaar havde gennemgaaet et Kursus i propædeutisk Astro- nomi med dertil knyttede af Professor astronomiæ kontrollerede Regne- øvelser, Fritagelse for Eksamination i Astrofysik ved Magisterkonferens i Kemi.

— I Anledning af, at Prof. emer., Dr. phil. T. N. Thiele til Fakultetet havde indsendt en Beretning om de af ham i Efteraaret 1909 afholdte Labora- torieøvelser i regnende Matematik, ledsaget af de udførte Arbejder, vedtog Fakultetet i sit Møde den 14de December 1909 at udtale en Tak til ham for hans Arbejde.

— Under 16de Februar 1910 meddelte Ministeriet efter Omstændig- hederne Stud. mag., Kommunelærer N. N. Tilladelse til at dele 2den Del af Skoleembedseksamen i Naturhistorie og Geografi saaledes, at han blev eksamineret i Geografi, Botanik og Geologi i Sommeren 1910 og i Zoologi

i Januar 1911. Fakultetet havde i sin Erklæring af 20de Januar 1910 anbefalet, at det ansøgte bevilgedes, under Henvisning til Ansøgerens fremrykkede Alder, 31 Aar, og til de Vanskeligheder, Ansøgerens Lærergerning i Ordrup lagde ham i Vejen for hans Studium, samt til den store Flid og Iver, han havde vist i alle sine Studier ved Universitetet.

— Ved kgl. Resolution af 23de Februar 1910 tillodes det en Student i Stedet for den ved Anordning 6te December 1901 § 5 til Besvarelse i 4 Timer fastsatte skriftlige Prøve i det særligt studerede Speciale af hans Hovedfag, Geologi, til Skoleembedseksamen, at afgive en større i et Tidsrum af 6 Uger uden Tilsyn udarbejdet Opgave. Fakultetet havde i sin Erklæring af 10de Februar anbefalet, at Tilladelsen blev givet, under Henvisning til den tilsvarende ved Anordning 23de November 1906 § 3 for Skoleembedseksamen i Matematik, Fysik og tilhørende Bifag indførte fakultative Ordning.

— I Anledning af et Andragende fra 5 Studerende, der agtede at indstille sig til Skoleembedseksamen i Naturhistorie og Geografi i Juni 1910, om at maatte blive eksamineret i Geografi af Professor emer., Dr. phil. Løffler, der havde været deres Lærer, bifaldt Ministeriet under 7de April s. A. efter Fakultetets og Konsistoriums Indstillinger af henholdsvis 21de og 29de Marts i Henhold til et af Prof. Løffler givet Tilsagn, at Prof. emer. Løffler i Sommeren 1910 overtog Eksaminationen i Geografi for de af Ansøgernes Vedkommende, der efter hans Skøn maatte have Anledning til at ønske det. Om Honorar til Professor Løffler, se næste Aarbog.

— Under 14de Januar 1910 bifaldt Ministeriet efter Fakultetets og Konsistoriums Indstilling i Anledning af, at der i det Kursus i Matematik for Studerende ved den polytekniske Lærestanstalt, som havde været en Del af Professor Dr. phil. H. G. Zeuthens Arbejde, ved dennes Tilbagetræden den 31te Januar s. A. planmæssigt manglede 2 Maaneders Forelæsninger og Eksaminatorier, — at Dr. phil. Johs. Møllerup, der havde assisteret Prof. Zeuthen ved Undervisningen, antoges til at føre denne til Ende i Februar og Marts Maaneder 1910. Ministeriet udtalte endvidere, at det forventede senere at modtage nærmere Indstilling om Størrelsen af det Honorar, der herfor vilde være at tillægge Dr. Møllerup, idet det tilføjede, at Beløbet tænktes afholdt af den for Februar Maaned besparede Professorlønnings. Under 18de April 1910 indsendte Konsistorium derefter til Ministeriet en Indstilling af 22de Marts s. A. fra Fakultetet og en i den Anledning indhentet Erklæring fra Universitetets Kvæstor af 14de April og udtalte i Tilslutning til disse bl. a. følgende:

»Af Fakultetet er det anført, at det Arbejde, Dr. Møllerup har haft at udføre, er saa omfattende, at det foreslaaede Honorar paa 600 Kr., til hvilket Beløbet er disponibelt i den for Februar og Marts Maaneder d. A. sparede Professorlønnings, synes passende. Kvæstor har endvidere i sin Erklæring henvist til, dels at den Professor Zeuthen i Henhold til § 3 i Lov af 12te April 1892 om de Universitetet og Kommunitetet vedrørende Lønningsforhold paaahvilende Undervisning i den polytekniske Lærestanstalt omfatter saavel Polyteknikere som Universitetets Studerende, dels til, at der ikke har kunnet være Spørgsmaal om at lade udføre nogen anden Del af Professor Zeuthens Undervisningsvirksomhed end den væsentligste, til den polytekniske Lærestanstalt henlagte, og at denne Del er udført af Dr. Møllerup saaledes, at hans Arbejde har strakt sig over hele Februar og Marts Maaned.

Herefter mener Konsistorium at kunne slutte sig til Fakultetets Indstilling om et Honorar til Dr. Møllerup paa 600 Kr., d. v. s. hele den for Februar og Marts Maaneder sparede Lønning, og Konsistorium skal derfor tillade sig at indstille det bifaldet, at der udbetales Dr. phil. Møllerup et Honorar paa 600 Kr. for hans Arbejde ved Tilendebringelsen af Professor Dr. phil. & math. Zeuthens Undervisning paa den polytekniske Lærestanstalt, og at dette Honorar afholdes af den ved Professor Zeuthens Afskedigelse fra Embedet som Professor i Matematik ved Universitetet for Maanederne Februar og Marts 1910 sparede Begyndelseslønning for en Professor ved Universitetet.«

Ministeriet bifaldt under 21de April Konsistoriums Indstilling.

— I Møde den 26de April 1910 vedtog Fakultetet de samme *Regler for Bevarelse af Besvarelser af skriftlige Opgaver ved Skoleembedseksamen og Magisterkonferens*, som det filosofiske Fakultet havde vedtaget den 14de Februar s. A., jfr. ovenfor S. 1014.

— Under 9de Maj 1910 bifaldt Ministeriet efter Fakultetets Indstilling, at det tillodes Kommunalærer, Stud. mag. N. N., der i Henhold til Ministeriets Resolution af 15de Juli 1909, Aarbog 1908—09 S. 514, i Januar 1910 havde indstillet sig til 1ste Del af Skoleembedseksamen i Matematik uden at have gennemgaaet de kemiske Laboratorieøvelser, at indstille sig til den mundtlige og praktiske Prøve i Kemi i Juni s. A. Ansøgeren, der ifølge den anførte Resolution havde Tilladelse til at udsætte den nævnte Prøve til Januar 1911, havde til Støtte for sit Andragende anført, at han som Familieforsørger ikke kunde give Afkald paa saa mange Undervisningstimer, at han var i Stand til med tilfredsstillende Udbytte at følge Forelæsningerne og Øvelserne baade i Kemi og Matematik, hvorfor den ønskede Tilladelse vilde være fremmede for hans Studeringer, og Fakultetet havde i sin Indstilling af 28de April i Henhold til den samme Grund anbefalet, at Tilladelsen blev givet.

— Under 22de Juni 1910 tillod Fakultetet Stud. mag. N. E. Nørlund, der havde vundet Universitetets Guldmedaille i to forskellige Fag, Matematik og Astronomi, at indstille sig til en Magisterkonferens med Astronomi som Hovedfag og Matematik som Bifag med Fritagelse for Prøve i Fysik og Kemi. Stud. mag. Nørlund havde som Motivering for sin Ansøgning herom anført, at han i de senest forudgaaende Aar paa Grund af intensivt videnskabeligt Arbejde var kommet bort fra Eksamensstudier i Bifagene, og at han i Matematik og Astronomi kunde opgive som læst væsentlig mere, end der forlangtes; i Kemi havde han gennemgaaet et praktisk Kursus paa Universitetets Laboratorium og i Fysik for flere Aar tilbage foruden det indledende Kursus gennemgaaet de særlige Kursus, der paa den polytekniske Lærestanstalt holdes for 1. Fabrikeingeniører, 2. Maskiningeniører og 3. Elektroteknikere. Endelig havde han i Ansøgningen anført 9 allerede udgivne Arbejder og 8 praktisk-astronomiske Observationsarbejder, som han i sin Studietid havde udført.

8. Forslag om Indførelse af Undervisning i Filantropi ved Universitetet.

Under 12te April 1910 sendte Ministeriet til Konsistoriums Erklæring følgende Henvendelse til Ministeriet fra »Studenternes sociale Sekretariat«:

»Som det vil være det høje Ministerium bekendt, har der i de senere Aar indenfor Studenterverdenen været en stærkt udpræget filantropisk Interesse, som paa forskellige Maader har givet sig synligt Udtryk.

Det vil i saa Henseende være tilstrækkeligt at henvise til den frivillige filantropiske Bevægelse »Studenternes Indsamling til Fattigfolks Jul«, der i de sidste 4 Aar har givet et samlet Resultat af over 35,000 Kr., som Juleaften er bleven uddelt til Fattigfolk i København og Forstæder. Den filantropiske Interesse i Studenterverdenen har nu foranlediget Oprettelsen af en fast Institution »Studenternes sociale Sekretariat«, hvis Formaal er indadtil i Studenterkredse at vække Interessen for Filantropi og udadtil direkte at føre de Studerende ud i socialt Arbejde.

I Betragtning af, at de fleste Studenter paa et senere Stadium af deres Liv kommer i nær og direkte Berøring med de sociale og filantropiske Spørgsmaal, føler Sekretariatet det som en af sine første Pligter, at tilkendegive overfor det høje Ministerium, at det sikkert vil være i høj Grad formaals-tjenligt og svarende til Tidens Krav, om der — i Lighed med hvad der finder Sted ved andre Storbyers Universiteter, særlig i Amerika og Tyskland — *maatte gives de Studerende Lejlighed til i højere Grad end hidtil ved vort hjemlige Universitet af faa Kendskab til Filantropi og filantropiske Foretagender*«.

Konsistorium udtalte derefter under 3die Maj s. A., at man ikke for Tiden mente at kunne fremme Sagen.

IV. Akademiske Grader.

1. Forslag fra Professor C. Christiansen „om en ny Maade at blive Doktor paa ved Københavns Universitet“.

I den akademiske Lærerforsamlings Møde den 27de Maj 1909 oplæste Professor *Christiansen* følgende:

»Da jeg har set i Bladene, at mine Udtalelser ved Doktordisputatsen den 10de Maj*) ere blevne urigtigt refererede, beder jeg om Lov til at oplyse følgende:

Jeg ønsker, at Doktorgraden ikke alene som nu skal erhverves ved at udarbejde og forsvare en særlig til dette Brug bestemt Afhandling. Det skal ogsaa kunne ske paa følgende Maade: Lad os antage, at der er en Mand eller Kvinde, som har offentliggjort videnskabelige Arbejder og som i andre Henseender opfylder de Fordringer, som stilles til den, der attraaer Doktorgraden. Ønsker han at blive Doktor, saa meddeler han et af Fakulteterne sit Ønske og sender det mindst 10 Ekspl. af hvert af de Arbejder, han støtter sit Ønske til. Disse Afhandlinger prøver Fakultetet paa sædvanlig Maade. Finder Fakultetet dem tilfredsstillende, saa foretages Disputatsen paa sædvanlig Maade. Hvis der er Anledning dertil kan det ogsaa kræve, at Doktoranden opstiller Theses, ligesom det nu er Tilfældet.

I Grunden er der ikke meget nyt heri. Saaledes har Fakultetet i Gaar godkendt en Afhandling, paa hvis Titelblad staar trykt »Særtryk af Entomologiske Meddelelser«.

Dette er jo ogsaa den naturlige Publikationsmaade nutildags. I de fleste

*) Enkefru Kirstine Meyers Disputats, hvor Prof. Christiansen opponerede paa Embeds Vegne.